

HELYI TANTERV

Módosítva: 2020. augusztus 31.

TARTALOM

HELYI TANTERV

<u>1.</u>	<u>A választott kerettanterv megnevezése, a kötelező tanórai foglalkozások, a kötelezően választandó tanórai foglalkozások óraszám, megnevezése</u>	3
<u>2.</u>	<u>Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei</u> 8	
<u>3.</u>	<u>A pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai</u>	9
<u>4.</u>	<u>A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja</u>	10
<u>5.</u>	<u>Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai</u>	11
<u>6.</u>	<u>A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei</u>	11
<u>6.1.</u>	<u>Ellenőrzés, mérés, értékelés</u>	11
<u>6.2.</u>	<u>Az ellenőrzés, mérés, értékelés területei</u>	11
<u>6.3.</u>	<u>Az ellenőrzés, mérés, értékelés terjedelme</u>	12
<u>6.4.</u>	<u>Az ellenőrzés, mérés, értékelés alapelvei</u>	12
<u>6.5.</u>	<u>Az iskolánk. ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere</u>	12
<u>7</u>	<u>. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei</u>	22
<u>8</u>	<u>. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot</u>	23
<u>9</u>	<u>. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek</u>	24
<u>10</u>	<u>. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések</u>	25
<u>11</u>	<u>. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek</u>	28
<u>12.</u>	<u>Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek</u>	32
<u>13.</u>	<u>Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai</u>	35
<u>14.</u>	<u>Az iskolai élet</u>	38
<u>14.1.</u>	<u>A napközis, szabadidős tevékenység fejlesztési irányelvei</u>	38
<u>14.2.</u>	<u>Napközi</u>	39
<u>14.3.</u>	<u>Tanulószoba</u>	41
<u>14.4.</u>	<u>Az iskola élete a tanítás nélküli szünetekben</u>	42
<u>14.5.</u>	<u>Nyári szünidei programok</u>	42
<u>14.6.</u>	<u>Tanítási időben, iskolán kívül szervezett programok</u>	42
<u>14.7.</u>	<u>Versenyek, vetélkedők</u>	43
<u>15.</u>	<u>Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek</u>	43
<u>15.1.</u>	<u>Egészségnevelési elvek</u>	43
<u>15.1.1.</u>	<u>A tanulók egészségnevelése</u>	47
<u>15.2.</u>	<u>Környezeti nevelési elvek</u>	47
<u>15.3.</u>	<u>A környezeti nevelés céljai és feladatai</u>	50
<u>15.4.</u>	<u>Alapelvek, jövőkép, célok</u>	53
<u>16.</u>	<u>Záródokumentumok</u>	49

1. A választott kerettanterv megnevezése, a kötelező tanórai foglalkozások, a kötelezően választandó tanórai foglalkozások óraszámja, megnevezése

Az emberi erőforrások minisztere által közzétett kerettantervek a 2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben az 1., 5. évfolyamokon bevezetésre kerülő Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat 2020) foglalt szabályozásnak megfelelnek. Ezeket a Nat 2020 bevezetésével párhuzamosan, felmenő rendszerben kell alkalmazni.

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervekre épül:

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek a miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a nyolcvan százalékát fedik le, a fennmaradó húsz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag gyakorlására, a követelmények elmélyítésére, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson:

Alsó és felső tagozaton mindegyik osztályunk általános tantervű osztály. A párhuzamos osztályok mindegyikénél ugyanazoknak a tantárgyaknak az óraszámát növeltük meg.

Osztály	Tantárgy	Óraszám
1.	Magyar nyelv és irodalom	1
	Matematika	1
2.	Magyar nyelv és irodalom	1
	Matematika	1
3.	Magyar nyelv és irodalom	1
	Matematika	1
	Informatika	1
4.	Magyar nyelv és irodalom	1
	Matematika	1
	Informatika	1
5.	Matematika	1
	Informatika	1
6.	Magyar nyelv és irodalom	1
	Matematika	2

7.	Magyar nyelv és irodalom Matematika	1 2
8.	Magyar nyelv és irodalom Matematika	1 2

Iskolánk a hatodik évfolyamon építi be a **Hon- és népismeret** tantárgyat, nyolcadik évfolyamon a

Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol vagy a német nyelv közül választhatnak.

Az angol nyelvet 3. évfolyamtól, a matematika, magyar nyelv és irodalom tantárgyakat 5. évfolyamtól tanítjuk névcsoportokban.

Általános tantervi célok

Célunk olyan **alapvető ismeretek** birtokába juttatni tanulóinkat, amelyek segítségével képesek bekapcsolódni az őket körülvevő mikrokörnyezet életébe, dönteni tudnak a továbbtanulásukról, a további életükről. Ugyanakkor **nyitottak** a makrovilág (haza, a nagyvilág) történései iránt is.

Minden diákunknak **esélyt, lehetőséget** kívánunk teremteni arra, hogy mindenki tehetségének, adottságának megfelelően fejlődjön, és megalapozzon egy boldog, sikeres felnőtt létet.

Szeretnénk elérni, hogy a diák **alkotó** részese legyen a tanítás - tanulás folyamatának, ahol ötletei, játékai, feladatai, kérdései, írásai, számítógépes programjai szervesen beépülnek az iskolai foglalkozásba, ahol megtanul helyesen - egyénre szabott módon - tanulni, ahol felkeltik benne a tudás iránti vágyat, ahol felfedezheti az alkotás örömét, ahol a problémákra, konfliktusokra megoldást keres és talál, ahol önismerete, önbizalma egyre jobban fejlődhet.

Erőfeszítést teszünk arra is, hogy a különböző tantárgyakban elsajátítandó ismereteket, képességeket összerendezzük - **integráljuk** - összefüggéseiket feltárjuk.

Kitüntetett szerepet biztosítunk a **kommunikációnak**, a tanulásnak, a testi-lelki egészségnek, a környezeti nevelésnek.

Minden műveltségi terület, tantárgy nevelése-oktatása során a kommunikáció, a tanulás- a fent említettek - kultúra fejlesztésére a pedagógusnak kitüntetett figyelmet kell fordítania.

Fontosnak tartjuk, hogy a diákok megismerjék az **eredményes tanulás** módszereit, technikáit, hogy az **önművelés** és élethosszig tartó tanulás igényét kialakítsuk.

Célunk, hogy a diákok minden tevékenységével a testi, lelki és szociális fejlődését biztosítsuk.

**Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbiak szerint folyik az oktatás:
A módosított Nat, a Nat 2020 a 2020/21-es tanévben kerül bevezetésre felmenő rendszerben,
először az 1. és az 5. évfolyamon.**

Tanév	1. o.	2. o.	3. o.	4. o.	5. o.	6. o.	7. o.	8. o.
2020/21.	Nat 2020	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2012
2021/22.	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2012	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2012	Nat 2012
2022/23.	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2012	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2012
2023/24.	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020	Nat 2020

Az 1-8. évfolyam tantárgyi rendszere és heti óraszámja a Nat 2020 alapján

		1	2	3	4	5	6	7	8
1	Magyar nyelv és irodalom								
2	magyar nyelv és irodalom	7	7	5+1	5+1	4	4	3+1	3
3	Matematika								
4	matematika	4	4	4	4	4	4	3+1	3+1
5	Történelem és állampolgári ismeretek								
6	történelem					2	2	2	2
7	hon- és népismeret						1		
8	Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
9	Természettudomány és földrajz								
10	környezetismeret			1	1				
11	természettudomány					2	2		
12	kémia							1	2
13	fizika							1	2
14	biológia							2	1
15	földrajz							2	1
16	Idegen nyelv								
17	első élő idegen nyelv/angol			1	2+1	3+1	3+1	3	3
18	Művészetek								
19	éneke-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
20	vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
21	dráma és színház								1
22	Technológia								
23	technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
24	digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
25	Testnevelés és egészségfejlesztés								
26	testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
27	közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
28	Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
29	Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2

30	Felhasznált órakeret	22	22	24	25	28	28	30	30
----	-----------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Nevelő-oktató munkánk során olyan nyomtatott taneszközöket használunk a tananyag feldolgozásához, melyet az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A taneszközválasztás a hivatalos tankönyvlistáról történik a KELLO felületén keresztül, a munkaközösségek szakmai egyeztetése és az intézményvezető egyetértése után. A tájékozódás a pedagógusok kötelessége, ehhez az iskolához érkező információkat a munkaközösség-vezetőkön és a tankönyvfelelősön keresztül juttatja el az iskolavezetés. Az igazgató a kiválasztás elveivel összhangban hagyja jóvá, és bonyolítja le a jogszabályban meghatározott egyeztetéseket.

A kiválasztás szempontjai:

Tartalmi:

Összhangban van-e a hatályos törvényi szabályozással.

Egybeesik-e Pedagógiai Programban megfogalmazott értékekkel, célokkal, követelményekkel.

Igazodik-e az életkori sajátosságokhoz.

Didaktikai:

Érdekes, érthető, tömör.

Jól áttekinthető, tagolt, a tipográfiai kép (betűméret, betűtípus, kiemelések, színek stb.) a tanulást segítik.

Változatos, nemcsak verbális információkat tartalmaz.

Könnyen használható, a tanulást segítő, ennek megfelelően szerkesztett (összefoglalások, ismétlések, kérdések, feladatok).

Megbízhatóság:

Folytathatóság, egymásra épülő tankönyvcsalád tagja.

Ismertsége, elterjedtsége, mennyire kipróbált.

Tartósság (amennyiben a szakmai szempontok alapján azonos minőségű könyvekről van szó a tartóssat kell előnybe részesíteni).

Ár- értékarány.

Kiadó megbízhatósága (milyen sűrűn változtatja kiadványait, mennyi hibát tartalmaznak, hogyan alakítja az árait, mennyire stabil).

A szempontrendszer három csoportját a kiválasztás során egyforma súllyal kell figyelembe venni. A tankönyveket lehetőség szerint felmenő rendszerben kell választani, az adott tartárgyat lehetőleg egy tankönyvcsalád alkalmazásával kell tanítani. A váltást felmenő rendszerben kell bevezetni, kényszerhelyzetben a váltást külön meg kell indokolni, és biztosítani kell, hogy az új tankönyv, tankönyvek minél inkább kompatibilisek legyenek a régivel. Tankönyvet rendelni, erről dönteni csak a tanévet megelőzően lehet, tanév közben új tankönyv, tanítási segédlet vásárlására a szülő nem kötelezhető.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a *testnevelés*, a *vizuális kultúra*, valamint a *technika, életvitel és gyakorlat*. Ezen taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A térítésmentes tankönyvellátást minden tanuló számára biztosítja az iskolánk.

3. A pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Alsó tagozat (1-4. évfolyam)

Céljaink:

- az óvoda iskola átmenet megsegítése,
- az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a tanulás iránti érdeklődés és a nyitottság továbbfejlesztése,
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismeretek közvetítése, a tanulók alapkészségeinek és alapvető képességeinek fejlesztése,
- az integráltan nevelhető tanulók sikeres együttnevelése társaikkal,
- a gyermekek természetes fejlődésének segítése,
- a játékoságot megőrizve, tapasztalás útján a gyerekek minél több érzékének, készségének és képességének fejlesztése közös tevékenységek során,
- tegyük fogékonnyá tanulóinkat saját környezetük, a természet, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt,
- a játék és a mozgás iránti igény megőrzése
- az egészséges életmódra nevelés

Feladataink:

- pedagógiai munkánk középpontjában a tanuló egyéni, személyre szóló fejlesztése
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre építve a tanulás örömeinek felfedeztetése
- a gyermekek felelősségtudatának, a kitartás képességének fejlesztése,
- a tanulók tanulási szokásainak megalapozása,
- az egyéni képességek kibontakozásának támogatása,
- a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók megsegítése,
- a tehetség korai felismerése és gondozása
- a szociokulturális környezetből vagy az eltérő ütemű fejlődésből fakadó hátrányok csökkentése,
- a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékek tudatosítása tanulóinkban,
- a humánus magatartásminták, szokások megerősítése.

Felső tagozat (5-8. évfolyam)

Céljaink:

- az alsó tagozat nevelő-oktató munkájának, a készségek, képességek fejlesztésének folytatása és erősítése,
- a tanítási-tanulási folyamatban az életkori sajátosságok figyelembe vétele
- az önálló tanulás folyamatának segítése, tanulási technikák tanítása

- az integráltan nevelhető tanulók sikeres együttnevelése társaikkal,
- tanulóink – érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelő – felkészítése a továbbtanulásra,
- tanulóink felkészítése jogaik, kötelességeik törvényes gyakorlására.

Feladataink:

- tanulóinkban azoknak a készségeknek, képességeknek a fejlesztése, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolataikhoz szükségesek,
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során tanulóink önismeretének, együttműködési készségeinek, segítőkészségeinek, empátiájának fejlesztése,
- a közösség demokratikus működésének, értékeinek és szabályainak megismertetése
- a tanulói demokratikus normarendszer kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra,
- tanulóinkban a nemzeti hagyományok és a különböző kultúrák megismerése iránti igény fejlesztése,
- tanulóinkban az Európához való tartozás tudatának erősítése,
- tanulóinkat – érdeklődésüknek, képességeiknek és tehetségüknek megfelelően - felkészítjük a továbbtanulásra,
- az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása,
- a tanuláshoz szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek fejlesztése,
- a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelése.

Mindezek megvalósítása az alábbi kulcskompetenciák fejlesztésével történhet:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és a társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján:

- az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két óra:
 - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal,
 - iskolai sportkörben való sportolással,

- kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

5. Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánkban nincs tantárgyválasztási lehetőség, mert valamennyi tantárgyat kötelezően tanulni kell.

Az igazgató minden év május 15-ig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót a következő tanév választható foglalkozásairól.

A tájékoztató tartalmazza, – ha ez előre látható – hogy a foglalkozást melyik pedagógus fogja oktatni.

Ha több tanár azonos foglalkozást szervez, a tanuló – a létszámhatárok figyelembe vételével – az általa választott tanár foglalkozásaira járhat.

A tanuló május 20-ig adhatja le a foglalkozás megválasztásával kapcsolatos döntését.

Kiskorú tanuló esetén a foglalkozásválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát gyermekével közösen gyakorolhatja.

6. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

6.1. Ellenőrzés, mérés, értékelés

Iskolánkban *ellenőrzés* alatt olyan tevékenységeket (pl. szemrevételezés, mérés) értünk, amelynek célja, hogy a vizsgált területről megállapítsa, *megfelel-e* a rá vonatkozó *előírásoknak* és törvényeknek. Az ellenőrzés lehet önellenőrzés, de végezheti más személy vagy szervezet. Az ellenőrzés tényét és eredményét dokumentálni kell.

Mérés az az eljárás, amikor valamilyen (mérő)eszköz alkalmazásával *adatokat gyűjtünk annak megállapítására, hogy a tervezett folyamataink megvalósításában hol tartunk, milyen eredményeink vannak* (ellenőrzési vagy értékelési céllal).

Értékelés egy terület állapotának vagy egy folyamatnak a *minősítése* valamilyen elvárás szempontjából. Ez nem más, mint az adatok összehasonlítása – ugyanazon folyamat vizsgálata során korábban kapott adatokkal (trendvizsgálat) – a célok mellé rendelt megvalósítási kritériumokkal – országos trenddel – egy hasonló feltételek között dolgozó intézmény produktumaival.

6.2. Az ellenőrzés, mérés, értékelés területei

Az ellenőrzés, mérés és értékelés az iskolában folyó munka, az iskolai élet valamennyi területére kiterjed. Irányulhat a működés feltételeinek vizsgálatára. Ez jelenti a tárgy feltételeket (épület, eszközök, berendezések), a társadalmi feltételeket (szociokulturális környezet, szabályozók, elvárások) és a pénzügyi feltételeket (költségvetési és egyéb források).

Kiemelt terület a humán tényezők vizsgálata. Ez magában foglalja a tanárookra és a többi alkalmazottra vonatkozó értékelést, valamint a tanulói teljesítmények vizsgálatát.

A harmadik nagy terület az iskola működése és a szervezet. Ez kiterjed az információs és döntéshozatali rendszerre, az iskolai folyamatok szabályozottságára, a szervezeti kultúra állapotára, a pedagógiai folyamatokra és a külső kapcsolatokra

6.3. Az ellenőrzés, mérés, értékelés terjedelme

Az ellenőrzés, mérés, értékelés lehet egy részletre irányuló (pl. a házi feladat ellenőrzése), kiterjedhet részfolyamatokra (folytatva a példát: egy témazáró dolgozat, mint mérés és értékelés), vagy lehet átfogó jellegű (a nyolcadikos intenzív hét utáni vizsga, vagy egy diagnosztikus mérés). Az ellenőrzés, mérés, értékelés terjedelmét mindig a céloknak kell meghatározniuk. (A túlságosan kis terjedelmű mérés vizsgálat nem szolgáltat elegendő információt, a túlméretezett pedig feleslegesen zavar meg folyamatokat. Hiszen tudomásul kell venni: minden ellenőrzés, mérés vagy értékelés egyúttal beavatkozás is, amely eleve módosítja –többé vagy kevésbé- a vizsgált jelenséget.

6.4 Az ellenőrzés, mérés, értékelés alapelvei

Az ellenőrzés, mérés, értékelésnek az iskola valamennyi folyamatában a visszacsatoló szerepét kell betöltenie.

Az ellenőrzések, mérések, értékelések csak akkor tölthetik be szerepüket,

- ha az érintettek számára egyértelmű a segítő szándék, motiváló fejlesztő
- ha tárgyilagosak és objektívak
- ha folyamatosak és rendszeresek
- ha a lényeges jelenségekre, a rendszer fő elemeire irányulnak
- ha szakszerűen kerülnek lebonyolításra, következetes, sok szempontú, áttekinthető, egyértelmű
- ha az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó
- ha nyilvánosak, azaz az érintettek visszajelzést kapnak
- ha a kapott eredményeket archiváljuk, és a későbbi döntéshozatal során felhasználjuk
- ha törvényes,
- ha mindenki számára kötelező
- ha a tantestület által legitimált
- ha pontos felelősségrendszerrel összekötött; mindenki tudja mit kell csinálnia.

6.5 Az iskolánk. ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere

6.5.1. Az ellenőrzési, mérési, értékelési rendszeren belül érdemes különválasztani a *tanulók teljesítményére* vonatkozó eljárásokat, mivel ezek bizonyos mértékig speciálisak, eltérnek a többi területen használt módszerektől. A kommunikáció

sajátosságaiból következik, hogy a tanár személyes jelenléte során a tanulók megnyilatkozásaira –tudatosan vagy öntudatlanul- reagál, és ezek a reakciók a tanár-diák viszony következtében óhatatlanul minősítő, értékelő jellegű lesz. Ebből következik, hogy a pedagógusnak törekednie kell arra, hogy a tanulók megnyilvánulásait minél teljesebb mértékben észlelje, azokra tudatosan reagáljon. Célszerű sokkal több jutalmazást, mint büntetést alkalmazni. Az esetleges büntetés soha nem lehet megbélyegző, nem irányulhat a tanuló személyiségére, csak az aktuális helyzetre. Az értékelésnek időben minél inkább kapcsolódnia kell az értékelt tanulói megnyilvánuláshoz.

6.5.1.1. A tanulók ellenőrzésének, mérésének, értékelésének céljai

Az értékelés alapvető célja, hogy

- motiválja a tanulókat,
- jelezze a tanuló számára tudásának, teljesítményének észlelt szintjét
- jelezze a pedagógus számára, hogy a pedagógiai folyamat során milyen fejlődést ért el a tanuló, s ezzel lehetővé váljon a pedagógiai folyamat hatékony irányítása
- jelezze a szülő számára gyermeke teljesítményét az iskolai követelményekhez képest, és mutassa a teljesítmény változásának irányát.

6.5.1.2. A tanulói. ellenőrzés, mérés, értékelés területei

Az ellenőrzés, mérés, értékelés irányulhat

- a tanuló magatartására (tanítási órán és tanítási órán kívül, a tanítási időben)
- a tanuló szorgalmára (felkészülésére és felkészültségére, feladatvállalására és feladatvégzésére, a szükséges felszerelés meglétére)
- az ismeretek és készségek elsajátítási szintjére
- a tanuló fejlődésére korábbi teljesítményéhez képest (mindhárom fentebbi területen).

6.5.1.3. A tanulók ellenőrzésének, mérésének, értékelésének módszerei

A módszereknek minden esetben illeszkednie kell egyrészt a tanulók életkorához, másrészt az ellenőrzés, mérés, értékelés területéhez és céljához.

Első osztálytól kezdve fokozatosan kell eljutni a saját képességekhez mért fejlődés értékelésétől a külső mércéhez (helyi tanterv követelményei, diagnosztikus mérések, vizsgahelyzet) viszonyított teljesítmény értékeléséhez. A tanulói teljesítmény minősítése magában rejti a siker és a kudarc lehetőségét is. Alapelveinknek megfelelően törekedni kell arra, hogy lehetőleg minden tanuló találjon magának olyan területet az iskola életében, ahol több sikerélményhez jut, mint amennyi kudarc éri. Egyúttal segíteni kell tanulóinkat abban,

hogy mind sikereiket, mind kudarcaikat fel tudják dolgozni olyan módon, hogy az személyiségük épüléséhez járuljon hozzá.

Az értékelés formáját tekintve lehet:

- szöveges: szóbeli vagy írásos
- numerikus: 1-5 fokozatú skálán vagy %-osan

A tanulási folyamatok értékelése érdekében az alábbi méréseket tervezzük végrehajtani iskolai szinten:

Alsó tagozaton az évfolyami mérésekhez az iskolában tanító pedagógusok állítják össze a felmérőket a mindenkori követelményeknek megfelelően. A feladatokhoz egységes pontozási rendszert és százalékos értékelést rendelünk. A felmérők összeállításával kapcsolatban elvárás, hogy biztosítsa az egyes készségek fejlődésének nyomon követését az egyes tanulók és a tanulócsoporthoz tartozók szintjén, és biztosítsa az egyes évfolyamok közti összevetés lehetőségét.

Kétféle felmérést használunk a tanulási folyamatok mérésére: diagnosztikai mérést és egy-egy szakasz végére tervezett lezáró mérést.

1. évfolyam:

május végén : egységes évfolyamdolgozatok olvasás és-szövegértés
matematika

2. évfolyam:

szeptember vége: diagnosztizáló mérés az előző év végének mérései alapján

január vége: egységes évfolyamdolgozatok olvasás-szövegértés
matematika

május vége: egységes évfolyamdolgozatok olvasás – szövegértés
matematika
nyelvtan

3-4. évfolyam:

szeptember vége: diagnosztizáló mérés az előző év végének mérései alapján

január vége: egységes évfolyamdolgozatok olvasás – szövegértés
nyelvtan – helyesírás
matematika

május vége: egységes évfolyamdolgozatok olvasás – szövegértés
nyelvtan – helyesírás
matematika
környezetismeret

Tanév végén követő mérés 1-4. évfolyamon matematikából.

Felső tagozaton:

szeptember – október: év eleji, diagnosztizáló tudásszint-mérések az 5-8. évfolyamon
december – január: félévi felmérések tantárgyanként
május- év végi felmérések minden évfolyamon, követő mérések minden évfolyamon olvasás-
szövegértésből, matematikából, idegen nyelvből.

Az iskola által szervezett méréseken kívül minden tanév májusában országosan kötelező kompetenciamérést írnak a 6. és a 8. évfolyamos tanulók szövegértés, matematika kompetenciaterületeken. Ezen mérések ismeretében kell kialakítani az éves munkaterv részeként az éves mérési programot. Év közben az egyes osztályokban az ott tanító tanárok további tantárgyi méréseket szervezhetnek, ezeket az iskolai mérési program ismeretében tanmenetükben tervezik. A külső mérések eredményeit, tapasztalatait a munkaközösségek megvitatják, értékelik, és fejlesztési terveket dolgoznak ki, melyet a következő év munkatervében feladatként szerepelnek.

Az iskolai szintű mérések eredményeit rögzíteni kell. A mérések eredményeit az érintett munkaközösség vitatja meg, és elemzi, értékeli. A mérések eredményét, az ehhez kapcsolódó értékelést és javaslatokat az iskolavezetőség elé terjeszti. Az év végi munkaközösségi beszámolóknak tartalmazniuk kell a mérések eredményeit, az értékelést, és az iskolavezetés által elfogadott javaslatokat. A munkaközösségi beszámolók az éves értékelés mellékleteit képezik.

6.5.2. Értékelés

Számunkra az értékelés rendkívül sokrétű, differenciált szerepet, funkciót tölt be.

Így a pedagógiai program rendszerében:

- a folyamatos munka folyamatos visszajelzésének eszköze,
- a motiváció egy eszköze,
- az elvárt, követelményekben megfogalmazott ismeretekhez való viszony, illetve mérték kontrolljának eszköze,
- a hasonló tevékenységet végzőkhöz képest kialakult relatív helyzet meghatározásának eszköze,
- versenyorientációt, sikert, kudarcot jelez,
- az önismeret kontrollja,
- az elvárt képességek szintmérésének eszköze,
- az előrehaladás mérésének eszköze.

A tanulók számára kialakítandó szöveges értékelési renddel szemben az alábbi követelményeket határoztuk meg a tanítás - tanulás folyamatában:

- legyen egységes, egyszerű, áttekinthető,

- legyen differenciált, személyre szóló,
- legyen kiszámítható, azonos feltételeket teremtő,
- biztosítsa a személyre szabott értékelés jogát is,
- jelezze a sikert és a kudarcot, de "skatulyázás" nélkül,
- preferálja a szorgalmat és a tehetséget, alkotókészséget
- jelezze a tanuló számára helyzetét éppúgy, mint szülei, környezete számára,
- teremtsen érdekeltséget a "jó döntésre" az alternatív programok és az egyéni munkarend kialakítása során,
- legyen kompatibilis a közoktatás egészével.
- kapcsolódjon szorosan az alkalmazott módszerekhez és az alkalmazók személyiségéhez.

6.5.2.1. Az értékelés formái:

a.) Személyes, szóbeli értékelés

A motivációs rendszerben kiemelkedő szerepe van a tanári, személyre szóló értékelésnek. Ennek jellege korrigáló, segítő, tanácsadó, orientáló. Többféle módon jelenhet meg:

- A pedagógus személyiségéből, értékrendjéből, tudásából eredő,
- szinte minden pillanatban megjelenő - igen-nem, helyes-helytelen, típusú szabályozó megnyilvánulás.
- A közösen végzett tevékenységekben megjelenő tudatos, rendszeres, szóbeli értékelés.
- A pedagógus hosszabb beszélgetése, helyzetfeltárása gyerekekkel, szülőkkel.

b.) Írásbeli szöveges értékelés

Az 1. évfolyamon szövegesen értékeljük a tanulók teljesítményét tanév közben, félévkor és a tanév végén.

A 2. évfolyam első félévében fokozatosan áttérünk az érdemjegyekkel történő értékelésre, de a félévi értékelés szöveges formában történik.

	<i>Időbeliség</i>	<i>Dokumentum</i>	<i>Módszer</i>
<i>1. évf.</i>	<i>Egész évben havonta</i>	<i>Napló Tájékoztató füzet</i>	<i>Minősítő fogalommal: Kiválóan megfelelt Jól megfelelt Megfelelt Felzárkóztatásra szorul</i>
	<i>Féléves</i>	<i>Napló Tájékoztató füzet</i>	<i>Szöveges értékelés</i>
	<i>Év végén</i>	<i>Napló Bizonyítvány Törzslap</i>	<i>Szöveges értékelés</i>
<i>2. évf.</i>	<i>Félévkor</i>	<i>Napló Tájékoztató füzet Intézményi értékelő lap</i>	<i>Szöveges értékelés</i>
<i>3-8. évf.</i>	<i>Félévkor</i>	<i>Napló Tájékoztató füzet</i>	<i>Numerikusan</i>
<i>2-8. évf.</i>	<i>Év végén</i>	<i>Napló Bizonyítvány Törzslap</i>	<i>Numerikusan</i>

Az osztályfőnök havonta tájékoztatja a szülőt gyermeke magatartásáról, szorgalmáról, a tanulmányi munkájában történő haladásáról, felhívja a figyelmét az esetleges fejlesztendő területekre.

Az első és a második évfolyamon félévkor részletes jellemzés és értékelés készül a tanulóról, amely az osztályozó értekezleten egyeztetett minősítését is tartalmazza. Az osztályfőnök külön jelzi azokat a tantárgyakat, amelyekből a tanuló dicséretet érdemel, illetve felzárkóztatásra szorul. Szaktárgyi dicséret a tanító megítélése alapján, tantestületi dicséret az osztályozó értekezleten történő jóváhagyás után adható.

Az első évfolyamon, a tanév végén az osztályfőnök szöveges minősítéssel fejezi ki, hogy a tanuló kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt vagy felzárkóztatásra szorul. A minősítésnek

a tanuló magatartására, szorgalmára, tanulmányi munkájára vonatkozó megállapításokat kell tartalmaznia, az osztályozó értekezleten jóváhagyottnak megfelelően.

c.) Numerikus értékelés

A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján határozzuk meg.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei a következők: **jeles** (5), **jó** (4), **közepes** (3), **elégséges** (2), **elégtelen** (1).

Szaktárgyi dicséret a tanító/szaktanár megítélése alapján, tantestületi dicséret az osztályozó értekezleten történő jóváhagyás után adható.

6.5.2.2. Tantárgyi értékelés

Az értékelés alapja a - helyi tantervben megfogalmazott – kerettantervi továbbhaladási feltételek.

A tanulók szóbeli és írásbeli teljesítményét a tantárgyi órákon szövegesen, százalékosan vagy numerikusan értékeljük.

A naplóba és a tájékoztató füzetbe – a heti több órás tantárgy esetében - havonta min. egy bejegyzés (szöveges vagy numerikus), a heti egy órás tantárgy esetében félévenként min. 3 bejegyzés kerül.

Szöveges értékelés:

- kitartó szorgalom az adott tantárgy tekintetében vagy annak hiánya
- kiemelkedően jó vagy visszaeső tanulmányi teljesítmény (írásbeli és szóbeli)
- feladattudat, figyelmes munkavégzés az órán
- órai munka, órai aktivitás
- íráskép, füzetvezetés
- memoriterek
- gyűjtőmunka

A tájékoztató füzetbe és a naplóba kerülő szöveg:

Kiválóan megfelelt (*km*)
Jól megfelelt (*jm*)
Megfelelt (*m*)
Felzárkózásra szorul (*fsz*)

A szöveges értékelés érdemjegyekké történő átváltásának szabályai az első évfolyamon:

kiválóan megfelelt	jeles	(5)
jól megfelelt	jó	(4)
megfelelt	közepes	(3)
felzárkóztatásra szorul	elégséges	(2)

Azoknál a tanulóknál, akik valamilyen tantárgyból a felzárkóztatásra szorul minősítést kaptak:

Az osztályfőnök és az érdekelt pedagógusok a szülők bevonásával értékelik a tanuló teljesítményét, feltárják a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot tesznek azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

A második évfolyam első felében fokozatosan bevezetjük az érdemjegyekkel történő értékelést, de félévkor szöveges minősítéssel fejezzük ki, hogy a tanulók mennyire sajátították el az időarányos követelményeket. A második félévtől kezdve a hagyományos osztályzást alkalmazzuk.

Írásbeli beszámoltatás

A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája.

A tanulók kifejezőképességbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzesszerű - az egyedi, választékos stílust nélkülöző - beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren. Ugyanakkor a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánja.

Az írásbeli beszámoltatás alapelvei:

- folyamatosság, rendszeresség,
- korrektség,
- igényesség,
- objektivitás és empátia egészséges aránya,
- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye.

Az írásbeli beszámoltatás formái:

- írásbeli felelet (egy anyagrészből),
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat készítése,
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
- dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),

- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).
- év eleji tudásszintmérő dolgozat
- évfolyamfelmérők minden elméleti tantárgyból évenként és évfolyamonként
- tanulói produktum (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása)

Az írásbeli beszámoltatás funkciói:

- folyamatos munkára készíti a tanulókat,
- folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulók, illetve az egész csoport (osztály) adott anyagrészből elért tudásszintjéről,
- a tanulók reális önértékelésének, következőképpen a reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze.

Az írásbeli beszámoltatás szabályai:

- Bejelentés nélküli témazáró dolgozatot nem íratunk.
- Egy napon nem íratunk két tantárgynál több tárgyból témazáró dolgozatot.
- A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből.
- A bizonyítottan részképeség-hiányos diákot az adott tantárgyból írásbeli számonkérés minden formája alól fölmentjük.
- Az írásbeli munkák ellenőrzése és a tapasztalatok visszajelzése során különös figyelmet fordítunk arra, hogy a diákokat megtanítsuk jegyzetelni.
- Az írásbeli kifejezőkészség fejlesztésébe beleértendő az is, hogy megtanítsuk a diákokat az információhordozók használatára. (Pl. szövegszerkesztés, az Internet használata levelezésre, forrásgyűjtésre, stb.)
- A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját rövid időn (max. 2 hét) belül értékeljük, kijavítjuk, mert ellenkező esetben annak - fontosabb - visszajelzés jellege háttérbe szorul „jegyszerző” funkciója mögött.
- Az értékelésre beadott tanulói munkák (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) a tanulók „szellemi termékei”, azokat visszaadjuk a készítőiknek, illetve csak a tanuló engedélyével őrizheti meg azokat a pedagógus.
- A tanulókat tájékoztatni kell arról, hogy melyik tantárgyi füzetüket, jegyzetüket kérheti el, szedheti be pedagógus. (Előzetes bejelentés nélkül a tanuló magánfeljegyzéseit, jegyzeteit nem szabad elvenni.)

Az írásbeli beszámoltatás értékelése:

- Az otthoni és iskolai dolgozatokat kijavítjuk, mert így a diákokat megerősítjük tudásukban, tanulhatnak hibáikból, s az értékelés iránymutató lehet a további

tanulmányokhoz.

- Minden dolgozatot legkésőbb 10 tanítási napon belül értékelünk. Ha a dolgozatot a tanár két héten túl javítja ki, a tanuló dönthet arról, hogy kéri-e az érdemjegy beírását a naplóba. A tanulók év eleji felmérő dolgozatait értékeljük, de nem osztályozzuk.
- Az írásbeli számonkérés érdemjegyei egyenértékűek, de a témazáró dolgozatok osztályzatait megkülönböztetetten, pirossal jelöljük és nagyobb súllyal vesszük figyelembe.

A gyerekek írásbeli munkáit százalékosan és/ vagy numerikusan értékeljük.

Az írásbeli beszámoltatás funkcióját, gyakoriságát, rendjét, az értékelésben betöltött szerepét az alábbi táblázat tükrözi.

Az írásbeli beszámoltatás formája	Funkciója	Gyakorisága	Rendje	Az értékelésben betöltött szerepe	Korlátai
röpdolgozat	egy kisebb tananyag számonkérése 15-20 percben	Alkalmanként	tanóránként max. 15-20 percben	felelet értékű	
dolgozat	egy-egy tananyag számonkérése	Alkalmanként	max. 45 perc	felelet értékű	egy nap max. kettőt – előre jelezve /házi rend/
témazáró (szummatív)	egy-egy témakör, tananyag lezárásakor	Tantárgyanként változó	max. 2x45 perc	duplán számít	naponta egy max. 2x45 perces dolgozat – előre jelezve /házi rend/
félévi felmérő	a féléves tananyag számonkérése	félévkor	max. 2x45 perc	szaktantárgyaknál meghatározva	
tanév végi felmérő	az éves tananyag számonkérése	év végén	max. 2x45 perc	szaktantárgyaknál meghatározva	

A százalékos és/vagy numerikus értékelés rögzítésre kerül a naplóban és a tájékoztató füzetben is.

A százalékos és/vagy numerikus értékelés az alsó és felső tagozaton egységesen a témazárókra, a félévi és év végi felmérésekre vonatkozik.

<i>Első évfolyam</i>		<i>2.-8. évfolyamon</i>	
<i>Témazáró, félévi felmérő, tanév végi felmérő esetén:</i>			
<i>90% - 100%</i>	<i>km</i>	<i>90% - 100%</i>	<i>5</i>
<i>75% - 89%</i>	<i>jm</i>	<i>75% - 89%</i>	<i>4</i>
<i>30% - 74%</i>	<i>m</i>	<i>50% - 74%</i>	<i>3</i>
		<i>30%-49%</i>	<i>2</i>
<i>30% alatt</i>	<i>fsz</i>	<i>30% alatt</i>	<i>1</i>

Szóbeli beszámoltatás értékelése:

Az adott tananyag összefüggő, esetleg kérdések alapján történő elmondása.

- 5 (jeles) összefüggő, a kérdésre adott önálló felelet legfeljebb egy segítő tanári vagy tanulói kérdéssel,
- 4 (jó) több segítő kérdéssel elmondott önálló felelet,
- 3 (közepes) a tananyag elmondása kérdések alapján,
- 2 (elégséges) a Helyi tanterv minimumszintjének teljesítése az adott tantárgyból kérdésekre,
- 1 (elégtelen) a minimum szint alatti teljesítmény.

A tanulók írásbeli és szóbeli munkájához fűzött részletes megjegyzésekre, kiegészítésekre nagy hangsúlyt fektetünk.

7. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Harmadik évfolyamtól angolból, ötödik évfolyamtól matematikából és magyarból lehetőséget adunk tanulóinknak nívócsoportos oktatásban való részvételre. Azok a tanulók kerülhetnek be az emelt szintű csoportba, akik a 4. évfolyam végén megírt matematika szintfelmérő alapján a legjobb teljesítményt nyújtották. A mérést kiegészítheti a tanítói jellemzés, illetve a tanuló félévi és év végi matematika érdemjegye.

Csoportbontásban tanítjuk az alábbi tantárgyakat, ha az osztálylétszám eléri:

- Idegen nyelv esetében a 16 főt,
- Informatika, technika és életvitel esetében a 18 főt.

Testnevelés esetében 7-8. évfolyamon nemek szerinti bontást alkalmazunk.

Informatika 3-8 évfolyam heti 1 óra
Idegen nyelv 3-4. évfolyam heti 3 óra
Idegen nyelv 5-8 . évfolyam heti 3 óra
Matematika emelt szintű csoport 5-8 évfolyam heti 5 óra
Technika 5-7. évfolyam heti 1 óra
Testnevelés 7-8. évfolyam heti 5 óra

Az iskola – a tanórai foglalkozások mellett a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei, valamint az intézmény lehetőségeinek figyelembe vételével *tanórán kívüli egyéb foglalkozásokat szervez*. A foglalkozások helyét és időtartamát az igazgatóhelyettesek rögzítik a tanórán kívüli órarendben, terembeosztással együtt. A foglalkozásokról naplót kell vezetni.

Az intézményben a tanulók számára az alábbi – az iskola által szervezett – egyéb foglalkozások működnek:

- napközitthon: 1-6 évfolyam
- tanulószoba: 7-8 évfolyam
- szakkörök,
- énekkar,
- sportköri foglalkozások,
- tömegsport foglalkozások,
- korrepetálások,
- egyéni foglalkozások,
- tehetséggondozó foglalkoztatások (versenyfelkészítés),
- továbbtanulásra előkészítő foglalkozások,
- egyéb szabadidős foglalkozások.

Az alsó tagozaton egy osztály-egy napközis csoport elvet követjük. A felső tagozaton két-két évfolyamból szervezzük meg a napközis csoportot és a tanulószobai foglalkozást.

8. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot

A tananyag célja: a tanulók ismerjék meg a kerületben lakó kisebbségek kultúráját, fogadják el szokásaikat, nyelvhasználatukat.

A III. kerületben német, szlovák, ruszin, cigány, román, örmény, szerb, görög, bolgár és lengyel kisebbség él.

Iskolánk nagyon fontosnak tartja, hogy tanulói megismerjék a nemzetiségi eredetű, hogyan kerültek Magyarországra, milyen szokásaik, milyen ünnepeik vannak, mit őriztek meg anyaországukból.

A tanulók ismerkedjenek meg dalaikkal, táncaikkal, hagyományukkal, kapjanak ízelítőt nyelvhasználatukról.

Kerületünkben, legnagyobb számban a német kisebbség él, mivel Óbuda- Békásmegyeren régebben főleg német ajkú lakosság élt. Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók már alsó tagozattól - életkori sajátosságuknak megfelelően - ismerjék meg a nyelvi órákon a mondókákat, kiszámolókat, dalokat, körjátékaikat, táncukat.

A többi nemzetiségek megismerésére nagyon jó lehetőség adódik főleg az énekórákon, mint pl. különböző népdalok, népdalfeldolgozások zeneművekben. Irodalom, valamint hon-és népismereti órákon szokások, hagyományok, tárgyi emlékek megismerésére.

Az iskolai néptáncoktatásokon a gyerekek elsajátíthatják a gyakorlatban a népek táncait, főleg sváb, görög, valamint szláv táncokat.

Az osztályfőnöki órák alkalmat adnak arra, hogy a tanulók anyagot gyűjtsenek a kisebbségekről, tablót készítsenek, személyes tapasztalataikat megbeszéljék.

A tantárgyi tantervek tartalmazzák a fentieket a következők szerint:

- Német nyelv, 3., 4., 6., 8. osztály: kiszámolók, mondókák, mesék, dalok, népszokások, színházlátogatás
- Magyar irodalom, 3., 4., 5., 7. osztály: nemzetiségek és népek táncai, mesék, népszokások
- Ének-zene, 3., 4., 6., 8. osztály: német, cigány népdalok; népdalfeldolgozások zeneművekben
- Történelem, hon- és népismeret, 5. osztály: népszokások, hagyományok, foglalkozások, tárgyi emlékek. Hazánk és a nagyvilág. Sok nemzetiségű Magyarország.
- Vizuális kultúra, 6., 7. évfolyam: Más nemzetek ünnepi szokásai.

9. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A mérés az életkori sajátosságoknak megfelelően kiemelt képességek aktuális szintjét mutatja. Lehetőség van tehát:

- az átlagos, korosztálynak megfelelő szint megismerésére és az ahhoz való viszonyításra;
- egymás teljesítményének megismerésére, az azokkal való összehasonlításra;
- saját magához mért teljesítményváltozás mértékének megismerésére;
- az előzőeket felhasználva a pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülés során az önismeret, a tárgyilagos önértékelés, az akarat és az önbecsülés fejlesztése.

Fejlesztési lehetőségek

- a) Korrigálás, felzárkóztatás, speciális fejlesztő gyakorlatok tartásjavító, speciális mozgásanyag, ill. gyógytestnevelés
- b) Az egészségesen fejlett fizikum fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges változatos mozgásanyag általános fejlesztés biztosítása
- c) Sportági tevékenység felé irányítható kiemelkedő teljesítményt biztosító terhelés sportági kiválasztás

A rendszeres alkalmazás és az újabb folyamatos felmérések alapján kialakított fejlesztési program eredményeként olyan fejlődés érhető el, amely lehetővé teszi az egyén számára az előrelépést.

Cél:

A többoldalú, differenciált fejlesztés az életkori sajátosságoknak megfelelően

célcsoport	Feladatok	Felmérés feladatai	Felelősök	Határidő
1 - 8	A biomechanikailag helyes testtartás kialakításához szükséges izomerő és izomnyújthatóság ellenőrzése	Speciálisan összeállított gyakorlatsor, állandó feladatokkal	Tanítók vagy szaktanárok megfelelő képesítéssel	Tavaszi időszak
1 - 2. osztály	Az egyensúlyozási képesség és a mozgáskoordinációs képesség ellenőrzése	Az életkori sajátosságok figyelembevételével összeállított gyakorlatok segítségével	Az osztályban testnevelést tanító tanítók	November eleje, május vége
3 - 8. osztály	Erő, gyorsaság, állóképesség aktuális szintjének ellenőrzése		Tanítók és testnevelő tanárok	Október eleje, május eleje

10. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Iskolánkban az esélyegyenlőség biztosítását fontos feladatnak tartjuk. Intézményünk alapelve, hogy elítéljük a bármilyen szempont szerinti hátrányos megkülönböztetést. Mindenkinek joga van egyenlő esélyekkel indulni az életben, és ez alappillére kell, hogy legyen az oktatásnak, nevelésnek.

Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl cél az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása, a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása.

Az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az intézmény minden tevékenysége során ügyel a hátrányos helyzetű tanulókra:

- a beiratkozásnál,
- tanításban, ismeretközvetítésben,
- a gyerekek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- tanulói előmenetelben,
- a jutalmazás és a fegyelmezés gyakorlatában,
- a szabadidő hasznos eltöltésében.

Az esélyegyenlőség biztosítása, a differenciált képességfejlesztés az iskola valamennyi írott szabályzatában és a tantestület szemléletében is megjelenik. Az egyenlő bánásmód elvének alkalmazása nemcsak a hátrányos helyzetű tanulók esetében kötelező, hanem minden tanulóra érvényes elv!

A tehetségek felismerése, kibontakoztatása szintén kiemelt feladat. A versenyeken, szakkörökön, tehetséggyógyító programokon való részvétel, a tehetségfelismerés - gondozás esélyt ad a valamilyen területen kiemelkedő tanulók továbbfejlődésére.

A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei:

- A tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása
- A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is
- Adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása
- Az intézményi esélyegyenlőségi tervben foglaltak megvalósítása

Az esélyegyenlőség megteremtésének kiemelt területei:

A Bárczi Géza Általános Iskola területi elhelyezkedése és beiskolázási körzete miatt nagyon sokféle hatással érkező tanulót fogad. Az iskola összlétszáma a 2019/2020. tanévben 527 fő. 2 fő halmozottan hátrányos helyzetű, 11 fő veszélyeztetett. A diákok közül 103 beilleszkedési, tanulási vagy magatartási zavarral küzdő, 33 sajátos nevelési igényű tanuló.

10.1. Családi háttér, különböző körülmények – egyenlő esélyek

- A sikeres középiskolai felvételik érdekében felvételi előkészítő foglalkozásokat szervezünk a nyolcadikos tanulóknak matematikából és magyarból. A foglalkozásokon a részvétel önkéntes és ingyenes.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók anyagi körülményei igen szerények, ezért a tanulmányi kirándulások és az erdei iskola költségeihez az iskola alapítványa évek óta hozzájárul. Ezen kívül, ha van rá lehetőségünk, pályázatokon elnyert támogatásokból segítjük a rászoruló tanulókat.
- A könyvtárban elhelyezett számítógépek használatánál előnyben részesülnek azok a tanulók, akiknek otthon nincs számítógépük.
- Alsóban szinte valamennyi tanuló napközis. A felső tagozaton 5. és 6. évfolyamon működik napközis csoport, 7. – 8. évfolyamon tanulószobát vehetnek igénybe a tanulók. Ezt a lehetőséget kifejezetten ajánljuk olyan diákjaink számára, akiknél otthon nem biztosított a tanuláshoz, felkészüléshez a segítség.
- Az intézmény által biztosított programokban (ünnepélyek, rendezvények, kiállítások, versenyek) valamennyi tanuló részt vehet. A rászoruló gyerekek irányítása, motiválása a tanórán kívüli tevékenységekben az osztályfőnök, szaktanár, gyermekvédelmi felelős feladata.
- A tömegsport foglalkozásokon való részvétel mindenki számára nyitott, ami azért is fontos, mert a sport az egészséges élet egyik alappillére. Ugyanakkor a kiemelkedésnek, a sikerek elérésének is nagy a lehetősége. Az eredmények önbizalmat adnak a további teljesítményhez, a sport önfegyelemre tanít, a csapatsport a másakra figyelés képességét erősíti, a küzdelem megélése más területeken is erőt adhat.

Diákjainkat az egészséges életmódra és a környezettudatos magatartásra neveljük. Fontos tudatosítanunk, hogy életük minősége nagymértékben függ életmódjuktól. Rendszeresen tartunk az egészséges életmóddal kapcsolatos előadásokat, egészségnapot az iskolavédő és külső szakemberek meghívásával. Igyekszünk a gyerekekkel megismertetni és szokásukká tenni a szelektív hulladékgyűjtést – évek óta benevezünk egy-egy egész tanévet felölelő gyűjtési akcióba, programba.

10.2. Különböző képességek – egyenlő esélyek

- Az alsó tagozaton képességfejlesztő foglalkozásokon vehetnek részt azok a diákok, akik valamely tanulási területen, képességeikben kiemelkedőek. Ezeken az órákon a különböző képességek további fejlesztése folyik.
- Felső tagozaton tanulószobán, korrepetálásokon, fejlesztő foglalkozásokon vehetnek részt a tanulók. A tanuláshoz szükséges területeken kapnak a diákok segítséget, fejlesztést, és különböző tanulást segítő módszerekkel ismerkednek, személyre szabott stratégiák alapján.

- A bukások számának és a lemaradók hátrányának csökkentése érdekében alsó tagozaton korrepetálásokat, felső tagozaton felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk.
- A beilleszkedési, tanulási vagy magatartási zavarokkal küzdő diákjaink száma évről évre nő, jelenleg a diákok 20%-át érinti. Velük hat fejlesztő pedagógus, 2 logopédus, 1 pszichológus kolléga dolgozik, kiscsoportos fejlesztő foglalkozások keretében. Valamennyi tanulási nehézséggel küzdő tanuló

Fejlesztésükhöz egyéni fejlesztési terv illetve fejlesztési napló készül. Év végén összegezzük az elért eredményeket. A fejlesztő pedagógusok saját értékelésüket a bizonyítványhoz csatolják. A gyermeket tanító szaktanárok és a fejlesztő pedagógus között folyamatos a kapcsolattartás.

Intézményünkben gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, logopédusok, pszichológus, védőnő, szabadidő-szervező, gyermekvédelmi felelős és pedagógiai asszisztensek segítik a tanulást, beilleszkedést, az integráció megvalósulását.

Kapcsolatot tartunk fenn az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központtal, a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálattal, a Pedagógiai Szakszolgálatokkal, a Szilágyi Erzsébet Gyermekotthonnal, a Gyermek Átmeneti Otthonával, a Családok Átmeneti Otthonával, a Reintegrációs Ifjúságnevelési Gócponttal és más egyéb segítő szervezetekkel.

11. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Az iskola jutalmazni kívánja azt a tanulót, aki képességeihez mérten hozzájárult az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, növeléséhez vagy ehhez példát mutatott a tanulóközösségnek.

A jutalmazás elvei:

- tanulmányi munkáját kiemelkedően végzi, folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- kitartó szorgalmat, vagy példamutató magatartást tanúsít,
- iskolai, iskolán kívüli tanulmányi,- kulturális versenyeken vesz részt,
- kimagasló sportteljesítményt ér el,
- iskolai ünnepélyeken szerepel,
- iskolán kívüli helyszínen szerepel,
- egyéb módon hozzájárul az iskola jó hírnevéhez.

A jutalmazás formái:

Tanév közben a következő dicséretek adhatók:

szaktanári dicséret : A szaktárgyi vetélkedőkön, pályázatokon való sikeres részvételért.

Formája: tájékoztató füzetbe, naplóba való bejegyzés.

osztályfőnöki dicséret: Az osztályközösségért végzett példamutató tevékenységért, az iskolai rendezvényeken, vetélkedőkön való sikeres részvételért, esetleg ezek megrendezésében lebonyolításában vállalt nélkülözhetetlen közreműködéséért adható. Formája: tájékoztató füzetbe, naplóba való bejegyzés.

igazgatói dicséret: Iskolánk hírnevét jelentősen növelő tanulmányi, sport vagy művészeti tevékenységért, eredményért (kerületi, budapesti versenyek 1-6., az országos versenyek 1-10. helyezette) és minden iskolánkért végzett, a diákság egésze elé példaként állítható tevékenységért adható. Formája: tájékoztató füzetbe, naplóba való bejegyzés.

Az **egész évben** példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végző tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményéért,
- példamutató magatartásáért,
- kiemelkedő szorgalmáért dicséretben részesíthető.

A dicséretet a naplóba, a tanuló bizonyítványába és a törzslapra kell beírni.

tantárgyi dicséret: Kiemelkedő szaktárgyi teljesítményért adható a szaktanár döntése alapján.

nevelőtestületi dicséret: A tanév végi osztályozó értekezleten azok a tanulók, akiknek magatartásuk, szorgalmuk példamutató a nevelőtestület javaslatára, nevelőtestületi dicséretben részesülnek, melynek szövege az iskolánk által alkalmazott záradékok közé kerül:

„Kiemelkedő tanulmányi munkájáért, példamutató magatartásáért és szorgalmáért nevelőtestületi dicséretben részesül.”

Az egyes tanévek végén, a kitűnő eredményt elért tanulók elismerő oklevelet és könyvjutalmat, a jeles eredményt elért tanulók elismerő oklevelet kapnak.

A ballagáson adható jutalmak:

Az iskolai tanulmányi eredmények, és a sportban elért eredmények alapján egy-egy nyolcadikos tanuló minden tanév végén elnyeri a „Jó tanuló – jó sportoló” címet.

Jó tanuló cím

A tantestület döntése alapján egy végzős tanuló részesülhet a kitüntetésben a következő kritériumok alapján:

- nyolc éven keresztül legalább jeles bizonyítvány
- rendszeres, eredményes szereplés szaktárgyi versenyeken
- példás magatartás és szorgalom
- kiemelkedő közösségi munka
- példamutató közösségi magatartás

Jó sportoló cím

A tantestület döntése alapján egy végzős tanuló részesülhet a kitüntetésben a következő kritériumok alapján:

- sportegyesületi tagság
- kiemelkedő sporteredmények
- legalább jó magatartás és szorgalom
- legalább jó tanulmányi eredmény
- az iskola képvisellete sportversenyeken

Az elmarasztalás formái:

Azt a tanulót, aki:

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- a házirend előírásait megszegi,
- igazolatlanul mulaszt,
- bármely módon árt az iskola jó hírének, elmarasztalásban részesül.

Az iskolai büntetés formái, fokozatai:

- szaktanári figyelmeztetés, intés, megrovás, szigorú megrovás
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás, szigorú megrovás
- igazgatóhelyettesi, igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben el lehet tekinteni. A büntetést írásba kell foglalni és a szülő tudomására kell hozni.

A tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanuló személyiségének fejlődése szempontjából fontos a tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése a nevelési célok tükrében.

A tanulók neveltségi szintjének, kulturált viselkedésének, beilleszkedési képességének és a tanulás iránti elkötelezettségének szintjét értékeljük a félévi illetve a tanév végi magatartás és szorgalom jeggyel.

A magatartás -, szorgalom érdemjegyeket havonta az osztályfőnök állapítja meg, az osztályközösség tagjainak bevonásával (felsőbb évfolyamon).

A tanuló félév végi és tanév végi osztályzatait a havonta adott érdemjegyek alapján kell megállapítani. A félévi és az év végi osztályzatokat az osztályfőnök javaslatára az osztályozó értekezlet hagyja jóvá.

A magatartás értékelésének szempontjai 1-8. évfolyamon

példás: Az a tanuló, aki a tanulói házirendben megfogalmazott neveltségi követelményeknek, közösségi magatartási szabályoknak eleget tesz. Az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti. Társaival és a felnőttekkel szemben udvarias, segítőkész, *óvja és védi az iskola felszereléseit, a környezetet*. Nincs igazolatlan mulasztása. Fizikai és szellemi erőfeszítésre egyaránt példát mutat. Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben.

jó: Neveltségi szintjében, társas kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatóak, de törekszik ezek kijavítására. Az iskolai közösségi feladatokat önként is vállal, vagy a számára

kijelölteket *a tőle elvárható módon teljesíti* elvégzi. A tanulói házirendet igyekszik betartani, fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő és ezek is kismértékűek. legfeljebb két óra igazolatlan hiányzása van. Fegyelmi fokozata legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztető.

változó: Magatartásában több - kevésbé súlyos - fegyelmezési probléma adódik, többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen. A közösség munkájában való részvétele hullámzó. Társaival szemben időnként durva, goromba. Önértékelése kialakulatlan, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó. Legfeljebb *egy* nap igazolatlan hiányzása van. Legmagasabb fegyelmi fokozata osztályfőnöki rovó.

rossz: Fegyelmezetlen magatartásával árt a közösségnek, társainak rossz példát mutat, *a házirend előírásait sorozatosan megsérti*. A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja, *az iskolai nevelést, oktatást akadályozza*. A közösségi élet nem érdekli, a munkát inkább hátráltatja, mint segíti. Társaival sokszor durva és goromba. A felnőttekkel szemben gyakran neveletlenül viselkedik. Kettőnél több nap igazolatlan hiányzása van. Legmagasabb fegyelmi fokozata igazgatói rovó.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges.

A szorgalom értékelésének szempontjai 1-8. évfolyamon

példás: Kötelességteljesítése kifogástalan. Képességeihez mérten iskolai munkáit, házi feladatait a legjobban látja el. A munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredmény elérésére törekszik. Törekszik a pontos esztétikailag is tetszetős hiánytalan munkavégzésre. Felszerelése hiánytalan. Többlet feladatokat vállal, feladatait önállóan és megbízhatóan elvégzi, *segíti társait*.

jó: Iskolai munkáját, házi feladatait maradéktalanul elvégzi, de ezek esztétikuma kevésbé érdekli. Képességeihez mérten megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik. Órákon való aktivitása, a munkához való viszonya némileg a tőle elvárható szint alatt marad.

változó: Munkavégzésében törések mutatkoznak, a hanyag és jó munkák egymást váltogatják. Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől. Önállóan, szétszórt. Felszerelése hiányos, rendszeres figyelmeztetést igényel. Eredményjegyeit több tárgyból is lerontja.

hanyag: Képességeihez és körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében. Gyakran mulasztja el kötelességét, képességein alul dolgozik, a munkavégzésben megbízhatatlan, pontatlan, munkái gondatlanok, hanyagságról árulkodnak. Kötelességtudata hiányzik, munkafegyelme rossz, felszerelése hiányos.

A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül. Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges.

12. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

Intézményünkben alkalmazott pedagógiai módszerek

- Előadás
- Magyarázat
- Szemléltetés
- Megbeszélés
- Elbeszélés
- A tanulók kiselőadásai
- Vita
- Kooperatív tanulási technikák
- Drámapedagógiai elemek (szerepjáték és játék)
- Projekt módszer
- Interaktív tananyagok alkalmazása a tanítási órákon
- Digitális pedagógiai módszerek, eszközök

Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája az ún. témahét, amikor a diákok a választott témát öt tanítási napon - esetleg hosszabb időkeretben-, iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, változatos tevékenység típusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. Az évfolyamok más-más tárgykörből választhatnak. A tanulók osztályon belül 4-5 fős csoportokat alkotnak. Négy napon keresztül csoportmunkában dolgoznak, majd az 5. napon az évfolyam előtt tartják meg beszámolóikat. Minden csoport készít egy plakátot, melyekből a témahét végén kiállítást szervezünk.

A témahétre a jelentkezést az osztályfőnökök a tanév elején, az éves ütemterv összeállításánál jelzik. A hét tematikáját minden év elején egy munkacsoport megbeszéli és az osztályfőnöki munkatervben rögzíti.

Intenzív hét 8. évfolyamon

A nyolcadik évfolyam tanulói a továbbtanulási felvételiket megelőzően ún. intenzív héten foglalják össze az eddig tanultakat matematikából, illetve magyar nyelv és irodalomból. Az intenzív "reál-héten" napi 4 matematika órájuk van és egy óra készségtantárgy. A hét utolsó napján beszámolót tesznek matematikából írásban és szóban. A "humán-héten" 4 magyar nyelv és irodalom óra és egy óra készségtantárgy van naponta. A magyarórákon átismétlik a pedagógus irányításával az eddig tanult korszakokat, stílusokat, költőket, műveket, irodalomelméleti alapismereteket és a leíró nyelvtan eddig tanult témáit. Majd a hét utolsó napján szóbeli beszámolót tesznek irodalomból (az előre kijelölt témakörökből), írásbelit

nyelvtanból. Ezzel gyakorolják a középiskolába való felvételi helyzetét, összefüggésében látják a tananyagot, pontosabban megismerik a követelményeket.

Nívócsoportos oktatás angolból, magyarból, matematikából

Iskolánkban 3. évfolyamtól a nívócsoportokban oktatjuk a matematikát, a magyar nyelv és irodalmat, ill. az angolt. Képességek szerinti tanulócsoportokat alakítunk ki évfolyamszinten. A csoportok kialakításánál a 4. év végén írt képességfelmérést vesszük figyelembe.

A legtehetségesebbek emelt szinten tehetséggondozó csoportban mélyíthetik tovább tudásukat. Itt lehetőség adódik több önálló munkavégzésre, a kiegészítő anyag feldolgozására, versenyfelkészítésre.

Az átlagos képességűeknek több idő jut gyakorlásra, ismétlésre, az ismeretek elmélyítésére, összetettebb feladatok megoldására, differenciálásra.

A lemaradók több lehetőséget kapnak felzárkózásra, ismétlésre, gyakorlásra. Több a közös gyakorlás és az egyéni segítség lehetősége is.

A csoportok a félévi és év végi eredmények alapján átjárhatóak.

Nevelő-oktató munkánk akkor a legeredményesebb, ha minden tanulónak az egyéni képességeihez mérten biztosítjuk az őt leginkább fejlesztő, személyre szabott pedagógiai eljárásokat és megteremtjük a differenciálás lehetőségét.

A digitális eszközök alkalmazása pedagógiai munkánkban, a digitális kompetenciák fejlesztése

Iskolánk 2018-2022 között részt vesz a VEKOP 7.3.3-17 „Digitális környezet a köznevelésben” pályázatban. Ennek keretében az iskola pedagógiai munkájában kiemelten jelenik meg a digitális eszközök alkalmazása, az élményalapú oktatás IKT eszközökkel való támogatása. Ez a jövőben az iskola életének meghatározó eleme lesz.

Fejlesztési szükségletek

Iskolánkban kiemelt fejlesztési területként jelenik meg az IKT eszközök alkalmazásához szükséges kompetenciák fejlesztése (projekt módszer, csoportmunka, differenciálás, hátránykompenzálás BTM, SNI tanulók esetében).

Tudatosan és tervszerűen szeretnénk beépíteni a digitális eszközök alkalmazását a mindennapi pedagógiai gyakorlatunk következő területein: matematika, természettudományos oktatás, SNI és BTM-s tanulók fejlesztése és tehetséggondozás. Arra törekszünk, hogy a pedagógusok többsége megismerje a digitális kompetenciák fejlesztését támogató eszközöket és módszereket, ill. felismerje annak a fontosságát, hogy ezeket a saját pedagógiai gyakorlatába beépítse. Szakirányú továbbképzéseken és tudást megosztó rendezvényeken, bemutató órákon, műhelyfoglalkozásokon bővítjük a nevelőtestület felkészültségét.

Szükségesnek tartjuk a digitális értékelési eszközök bevezetését, alkalmazását. Ehhez szükséges digitális értékelési szoftverek beszerzése, ami azonnali visszacsatolást ad a pedagógusnak, ill. a tanuló számára pedig remek lehetőség az önellenőrzésre, az önértékelésre. A szoftver használata előtt a pedagógusok módszertani képzésére van szükség.

A helyi tantervünket és a tantárgyi terveinket kiegészítjük a matematika és a természettudomány műveltségterületeken a digitális eszközök és módszerek adaptálásához szükséges tartalmakkal.

Szeretnénk elérni, hogy iskolánkban a diákok a tanulásra, tudásbővítésre motiváltak, egyéni adottságaiknak, érdeklődésüknek és képességeiknek megfelelő eszközök segítségével élvezettel, játékosan fejlesszék magukat. A tanárok ebben a folyamatban irányító, segítő háttérrel nyújtsanak.

Csökkenteni szeretnénk a tanulók teljesítményében mutatkozó különbségeket, ill. biztosítani szeretnénk a lemaradók, a tanulási nehézséggel küzdők (BTM-s, SNI tanulók) hátránykompenzálását, javítani esélyegyenlőségüket.

Fejleszteni szükséges tanulóink digitális kompetenciáit is, a tanulóknak érteniük kell, miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt, ismerniük kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az ezek kiszűrésére használatos alapvető technikákat, továbbá az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket és etikai elveket, valamint a szerzői jogból és a szoftver-tulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi kereteket.

Célunk a digitális pedagógia területén

- Az iskola pedagógusai képesek legyenek a tanulási-tanítási folyamat olyan irányítóivá válni, akik a közös munka során fejlesztik a tanulók matematikai és természettudományos kompetenciáit, digitális írástudását, problémamegoldó készségeit, hogy felkészítsék őket a XXI. századi munkaerő-piaci elvárásokra és az egész életen át tartó tanulásra.
- A digitális technológia kapjon teret az informatika oktatásán kívül is, jelenjen meg a pedagógusok mindennapi gyakorlatában, a matematika és a természettudományos tantárgyak óráiban, ezzel segítve a digitális leszakadás megállítását.
- A digitális pedagógiai módszertan komplex, intézményi szintű fejlesztése a matematika és a természettudományos tantárgyak területén a választott GEOMatetch programcsomag segítségével történjen.
- A digitális pedagógiához szükséges alapvető ismeretek elsajátítása, az informatikai eszközökkel támogatott oktatási, tanulási folyamatok megismerése, teljes körű beépítése a tanulási-tanítási folyamatba a munkamódszeren át egészen a legkorszerűbb eszköztárig.
- Elektronikus tanulási környezet kialakítása a megvalósításba bevont csoportok esetén, amelyben jelen van az osztálytermi és virtuális környezet keveredése, az utóbbival való kiegészítése. Mindez a tananyagközlés és –feldolgozás, a kommunikáció és az ellenőrzés-értékelés területén egyaránt jelenjen meg.
- A tanár az ismeretszerzés folyamatának szervezője legyen, a tanuló az ismeretet képes legyen önállóan megszerezni.
- A pedagógusok a digitális technológiát, a kommunikációs eszközöket megfelelően használják annak érdekében, hogy az információkat rendszerezzék, integrálják, értékeljék, valamint új tudást hozzanak létre és azt másokkal megosszák.
- A digitális írástudás fejlesztése, mely segíti az információs társadalomban élő gyerekek tanulási színtereinek kibővítését és szocializációjukban is jelentős szerepet játszik.

13. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.

Az otthoni felkészülés a tanulási folyamat elengedhetetlen része. Legfontosabb jellemzője a rendszeresség, az alaposág, a céltudatosság kell, hogy legyen. Az ezzel kapcsolatos nevelési feladat annak elérése, hogy diákjaink belássák ennek igazságát, és törekedjenek minél teljesebb elérésére.

Az otthoni felkészülés szerepe:

- * a tanórákon tanult ismeretek újra feldolgozása, rögzítése, azok gyakorlatban való alkalmazása,
- * a következő tananyagegység vagy tanóra előkészítése,
- * az összefüggések felismerésének gyakorlása,
- * a problémamegoldó készség fejlesztése,
- * az önellenőrzés, valamint a saját teljesítmény- és tudásszint reális mérési igényének kialakítása,
- * felkészülés a tanórai számonkérés, a tudásszint-mérés különböző formáira,
- * az önálló ismeretszerzés és –alkalmazás készségének kialakítása tanulóinknál,

Az otthoni felkészülés alapelvei:

- * A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákot állandó önellenőrzésre!
- * A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- * Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére, megtanulására mindenki képes)
- * A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-6 órája van.
- * A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- * Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint. Nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad, melyet próbálkozással igazol, vagy más feladat megoldásával helyettesít, ha önhibáján kívüli okok miatt (igazolt betegség) mulasztotta azt el;
- * Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagot kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését - a befektetett munka arányában - jutalmazni kell.
- * A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, modellkészítés, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- * A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést,

illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát *önként vállalta*.

Az otthoni felkészülés formái:

- * *tananyag megtanulása*: az előző tanóra vagy több tanórából álló egység során feldolgozott elméleti anyag megtanulása az iskolai oktatás során, tanári irányítással elkészített füzetbeli vázlat, az órán elvégzett feladatok és a tankönyv segítségével.
- * *kötelező házi feladat*: az elméleti tananyaghoz kapcsolódó, a szaktanár által megszabott gyakorló feladatok írásbeli megoldása
- * *házi dolgozat*: nagyobb, hosszabb felkészülést igénylő, pontos tanári szempontsorrall, formai és tartalmi megkötésekkel ellátott írásos feladat.
- * *ajánlott házi feladat*: a szaktanár által ajánlott gyakorló feladatok részbeni vagy teljes írásbeli megoldása.
- * *szorgalmi házi feladat*: a diák által önállóan választott, a tananyaghoz kapcsolódó feladatok elvégzése, önálló, belső motivációjú ismeretszerzés.
- * *kiselőadás*: önálló beszámoló előre megadott szaktanári szempontok és szakirodalom alapján.
- * *Átfogó, komplex ismétlés*: az addig tanult elméleti és gyakorlati ismeretek felhasználásával és kiegészítésével témazáró nagydolgozat vagy vizsga előtt.

A felkészülési formák alkalmazása, azok gyakorisága az adott tantárgy jellegétől függ.

Az otthoni felkészülés iskolai előkészítése, eredményességének segítése:

- * Tanulás-módszertani ismeretek nyújtása.
- * Kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási, információ-feldolgozó ismeretek átadása
- * Képességfejlesztés
- * Speciális tanulási módszerbeli tájékoztató minden újonnan belépő tantárgy esetén. Ez a későbbiek során különösen tanárváltás, vagy a követelmények változása, valamint új felkészülési formák első alkalmazása esetén felelevenítendő, megismétlendő, kiegészítendő.
- * Az otthoni felkészülés formáinak gyakoroltatása a szakórákon és korrepetáló, felzárkóztató foglalkozásokon.
- * A szaktanár minden tanóra végén pontosan meghatározza az otthoni tanulásra feladott tananyagot, az írásbeli feladatokat, tisztázza jellegüket (pl. kötelező vagy ajánlott), rögzíti azok elvégzésének határidejét, értékelésük, számonkérésük módját.
- * A szaktanár minden otthoni felkészülési forma esetén feldolgozási szempontokat ad ki, formai, tartalmi követelményeket és javaslatokat tesz.

Az otthoni felkészülés ellenőrzése:

- * A kötelező házi feladat elvégzését osztályszinten az óra elején/valamely részén ellenőrizzük. Ennek funkciója az esetleges problémák megbeszélése, a jó megoldások elismerése, kiemelése. Ha a tanuló a kötelező házi feladatot nem készítette el, azt a szaktanár által meghatározott határidőre pótolnia kell.

- * Ajánlott házi feladatot, szorgalmi feladatot, kiselőadást csak abban az esetben osztályozunk, ha azt a tanuló külön kéri, illetve ha annak nehézségi foka megfelel a tantárgy követelményszintjének, szóbeli értékelést azonban minden esetben adunk.

Az otthoni felkészülés koordinációja:

- * A feladatok kijelölésénél törekedni kell arra, hogy az otthoni felkészülés időtartama átlagos képességű, rendszeresen tanuló diákok esetén összesen ne haladja meg a napi 1-2 órát. Az átlagosnál több időt igénylő feladatok kiadásakor azok elvégzésére hosszabb határidőt kell adni, a határidőn belül kiadott egyéb feladatok mennyiségét úgy szabva meg, hogy a napi felkészülési idő ne növekedjen.
- * Az órarend összeállításánál - az objektív lehetőségek figyelembe vételével - a nagyobb és kisebb otthoni felkészülést igénylő tantárgyak tanítási napok közötti egyenletes elosztására törekszünk.
- * Tanév elején az osztályfőnök órarendelemzés alapján javaslatot tesz a tanulóknak otthoni felkészülésük egyenletes heti elosztására. Javaslatát a szülőkkel is egyezteti.
- * A napi összes maximális felkészülési idő figyelemmel kísérése az osztályban tanító szaktanárok, szülők és az osztály tanulmányi felelősének jelzései alapján az osztályfőnök feladata.
- * Ha az osztályfőnök tudomására jut, hogy valamely tantárgynál olyan hirtelen, de elkerülhetetlen feladatmennyiség-növekedés következett be, amely a napi összes maximális felkészülési időt 2 óra fölé növelné, a feladatok átmeneti mérséklése érdekében konzultációt kezdeményez más, az osztályban tanító szaktanárokkal.
- * A hétvége pihenésre fordíthatósága érdekében pénteken csak annyi feladatot adunk ki, amelynek mennyisége nem haladja meg egy átlagos hétköznap terhelését. Ugyanígy járunk el hosszabb tanítási szünet esetén is.

A házi feladatok adásának szempontjai:

- a tanulók napi és heti terhelése,
- az egyes diákok képességei, adottságai,
- az életkori sajátosságok,
- az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége

Az első két évfolyamon házi feladatok a bevezető szakasznak megfelelően legyenek játékosak, illeszkedjenek az életkori sajátosságokhoz, a gyermek számára könnyen teljesíthetőek legyenek. Ne okozzon nehézséget, külön terhet annak megoldása a tanuló számára, ugyanakkor feleljen meg a céljának, azaz alkalmas legyen a napi „ismeretek” ismétlésére, áttekintésére, felidézésére, elmélyítésére. Fontos szempont, hogy megoldása sikerélményhez juttassa a tanulót, amely motivációt jelent a későbbiekre nézve. A feladatok könnyen és gyorsan ellenőrizhetőek legyenek, az ellenőrzés pedig építő jelleggel történjen. A hétvégére adott házi feladatok kérdése a tanító hatásköre. Amennyiben ad házi feladatot, az minden esetben feleljen meg a fenti szempontoknak! Hosszabb szünetekre (őszi, téli, tavaszi

szünet) ne adjon házi feladatot a tanító!

A *harmadik negyedik évfolyamon* a kezdő szakasznak megfelelően a házi feladat adása legyen a tanító hatásköre! Mindenféleképpen javasolt a hétvégére kiadott házi feladatoknál a differenciálás alkalmazása, illetve ezekben az évfolyamokban is elengedhetetlen a tanulók terhelésének vizsgálata. Ennek megfelelően az egyes tanulók képességeiknek, értelmi fejlettségüknek legmegfelelőbb, az előrehaladásukat leginkább szolgáló házi feladatokat kapjanak. Az egyes gyermekeknél a feladatok mennyisége, típusa, sokrétősége szolgálhatja a tehetséggondozást, míg más tanulóknál a sikeres felzárkózást. A feladatok legyenek sokrétűek, érdekesek, alkalmasak legyenek a napi „ismeretek” ismétlésére, áttekintésére, felidézésére, elmélyítésére.

Hosszabb szünetekre (őszi, téli, tavaszi szünet) ne adjon házi feladatot a tanító!

Az *ötödik és hatodik évfolyamon* a házi feladatok szolgálják az alapozó szakasznak megfelelően az alapismeretek elmélyítését, megszilárdítását, rögzülését, az esetlegesen hiányzó részek pótlását, bizonyos alapismeretek készség szintre emelését. Törekedni kell az egyes szaktantárgyak közötti arányos elosztásra! A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre! Hosszabb szünetekre (őszi, téli, tavaszi szünet) ne kapjanak házi feladatot a tanulók!

A *hetedik-nyolcadik évfolyamon*, a házi feladatok elsődleges célja a sokoldalú képességfejlesztés legyen, differenciált módon. Ezek a feladatok illeszkedjenek a gyermek egyéni képességeihez, tehetségéhez, fejlődésének üteméhez, segítse a tanult ismeretek elmélyítését, valamint a felzárkóztatásra szoruló tanulók fejlődését. A feladatok segítsék elő az egyéni törekvések megvalósulását! Törekedni kell az egyes szaktantárgyak közötti arányos elosztásra! Hosszabb szünetekre, (őszi, téli, tavaszi) ne kapjanak házi feladatot a tanulók!

14. Az iskolai élet

14.1. A napközis, szabadidős tevékenység fejlesztési irányelvei

Hosszú távú céljaink

A személyiség fejlesztése

- reális önismeret
- szükséges önérvényesítés
- együttműködés
- felelősségvállalás
- kulturált magatartás
- mások tisztelete, empátia
- egészséges életmódra nevelés megalapozása
- a közösségi életre nevelés

Játékközpontú napközi kialakítása

Szabadidő hasznos eltöltése, és ehhez a lehetőség biztosítása

Tanítás - tanulás folyamatának segítése differenciált keretek között is.

Néphagyományok megismerése, ápolása

Rövid távú céljaink

A napközi alapvető feladata nem változik: a gyermek délutáni tevékenységének szervezése a szabadidő és a tanulás megfelelő váltogatásával.

Az új szervezési rend elsősorban a tanulók személyiségfejlesztését biztosítja, előtérbe helyezve a tanulást - a napi házi feladat megoldását, begyakorlását - lehetővé teszi az egyéni tanuláskorrekciót kiscsoportos formában, s módot nyújt a szabadidő hasznos és változatos eltöltéséhez rendszeres és időszakos programlehetőségek felajánlásával.

Lehetőség szerint minden tanuló részesüljön zenei vagy táncos nevelésben, ismerkedjen meg a számítógéppel, sajátítson el alapvető háztartási ismereteket, ismerkedjen meg "jeles" napokkal, hozzá kapcsolódó népszokásokkal, tanuljon idegen nyelvet. Ismerkedjen meg különböző játékokkal.

Célcsoportok

Fontos, hogy alsó tagozaton minden tanulót, különösen a hátrányos helyzetűeket, bevonjuk a napközis életbe. Felső tagozaton is minél nagyobb réteget kívánunk délután is benntartani - szervezett formában - az iskolában.

Általános munkarend

1 - 4. évfolyamon	Egy osztály, egy napközis csoport (lehetőség szerint)
5 - 6. évfolyamon	Felső napközi (15 óra/csoport/hét)
7 - 8. évfolyamon	Tanulószoza (15 óra/csoport/hét)

14.2. Napközi

(1 - 6. évfolyamig) a szülők igényének megfelelően biztosítjuk a napközis foglalkozást és ellátást. Ezen kívül, ha az osztályfőnök, szaktanár, gyermekvédelmi felelős úgy látja, hogy a gyermeknek a napköziben jobban biztosított a tanórákra való eredményes felkészülés és a szabadidő helyes eltöltése, akkor javaslatot tesz a szülőnek, hogy kérje gyermekének a napközi-otthoni felvételét.

Ha a szülő munkaidő beosztása olyan, hogy a reggeli időben nem tudja biztosítani a gyermeke felügyeletét, akkor 6³⁰ - 8 óráig, illetve 16⁰⁰ – 17³⁰-ig úgynevezett reggeli és esti ügyeletet biztosítunk - térítésmentesen - a gyermekének. A reggeli és esti ügyeleten való részvételt a szülőnek külön kérni kell.

A napközis csoportok szervezésénél lehetőség szerint igazodunk az egy osztály - egy napközis csoport elvéhez.

Szervezeti rend: Alsó tagozaton délelőtt tantárgycsoportos oktatási formában folynak a szakórák, délután pedig a műszakban lévő tanító irányításával történik a foglalkozás. Felső tagozaton a beosztott szaktanár vezeti a napközis foglalkozásokat. A foglalkozást vezető pedagógus tanévi, heti illetve napi foglalkozási tervet állít össze. A tervnek tartalmaznia kell a szervezett foglalkozásokat, a tanulási időszak az egészséges életmódra nevelés feladatait, a társas kapcsolatok fejlesztését szolgáló tevékenységeket. A tervezésnek alkalmazkodni kell az

iskola legfontosabb nevelési célkitűzéseihez, a tanulók személyiségfejlesztéséhez, a tehetséggondozáshoz és a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásához.

A napközinek egyik legfontosabb feladata a tanulás. Minden napközis csoportban meghatározott, "védett" tanulási időt kell biztosítani (15⁰⁰ – 16⁰⁰). Lehetőleg már a kezdő időszakban nagy hangsúlyt kell fektetni a helyes tanulási módszerek kialakítására (pl. időbeosztás súlyozása a feladatokhoz képest, sorrend, a tananyagnak megfelelő legoptimálisabb módszer, stb.). Differenciált formában lehetőséget kell adni a tehetséggondozásra és a hátrányok kompenzálására.

Az 1-6. osztályos tanulók napközis szabadidős tevékenységének megszervezése a diákok alapszükségleteinek figyelembevételével történik.

Feladataink:

- szociális kompetenciák fejlesztése
- érzelmi intelligencia fejlesztése
- kommunikációs képesség fejlesztése
- problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- kreativitás fejlesztése
- élményszükséglet kielégítése

A szabadidő kényszertől mentes szabad rendelkezésre álló idő, mely biztosítja a tevékenység iránti motivációt, figyelembe veszi a gyermek érdeklődését és biztosítja a választás lehetőségét.

A szabadidős tevékenységek funkciói:

- Adjon lehetőséget az egyéni érdeklődés és tehetség előhívására, kielégítésére!
- Biztosítsa a képességek fejlesztését!
- Tanítson meg többféle szabadidő eltöltési formát!
- Tegye lehetővé a gyermek alkotási vágyának kiélését!
- Elégítse ki a pihenési-, szórakozási-, és mozgási igényüket!

Az irányított (szervezett) szabadidős tevékenységek jellegüket tekintve az alábbiak lehetnek:

- Kommunikáció jellegű: pl. báb/dráma/vita
- Hagyományőrzés jelleg: pl. kulturális tev./manuális tev./kirándulás
- Játék jelleg: pl. mozgásos/társas/tábla/logikai

Minden napközis csoport a saját arculatára alakítja, formálja az ott meghatározott tevékenységeket, melyben a pedagógus egy „háttérből” segítő, modellt nyújtó szerepet vállal.

Alsó tagozaton az osztályszinten megvalósuló szervezett szabadidős tevékenységeken túl, minden tanévben 3 – kb. 6 hétig tartó – komplex program, projekt összeállítása történik. A projekttervezés egy rendszerben való gondolkodást feltételez, lehetővé téve egy téma komplex feldolgozását, melynek hatékonyságát a jó témaválasztás határozza meg, biztosítva a

csoportszinten történő együttműködést. A témahetek megvalósítása a téma kidolgozását vállaló pedagógusok koordinálásával és irányításával történik. A projektek végrehajtása minden napközis csoportban rugalmasan, változatosan, az igényekhez, lehetőségekhez igazítva történik, így osztályonként más és más lehet.

A szabadidős programok által elsajátított ismeretek, készségek beépülnek a tanórákon elsajátított ismeretekbe, biztosítják az informális tanulás lehetőségét, így a személyiségre gyakorolt hatásuk megkérdőjelezhetetlen.

14.3. Tanulószoza

Tanulószozát szervezünk a 7 – 8. osztályos tanulóknak, de ezt a szolgáltatást igénybe vehetik a nem napközis 5 – 6. osztályos tanulók is. Lényege, hogy szaktanárok vezetésével („humán – reál” csoportosítási formában) naponta 13 – 16 óra között igénybe vehetik a tanulók ezt a szolgáltatást abban az esetben, ha otthon önállóan nem tudnak megoldani egy – egy feladatot, vagy elsajátítani egy – egy leckét. Tanulószozán való részvételre a szaktanár és az osztályfőnök is javaslatot tehet, indokolt esetben kötelezővé teheti a tanulónak.

14.4. Az iskola élete a tanítás nélküli szünetekben

Egy-egy napos tanítási szünetekben, az őszi, a téli és a tavaszi szünetben:

- a, A szülők igényei alapján gyermekfelügyeletet és étkeztetést biztosítunk.
Foglalkozási programok készítése (korsoportok szerint) a tanulók igényei, illetve a szabadidő helyes eltöltésére nevelés elvei alapján. Ezeket a programokat a tanévi nevelési terv és a felkért nevelők által összeállított napi foglalkozási terv tartalmazza (helyi programok, külső programokba való bekapcsolódás, stb.)
- b, Szünidei programok meghirdetése (klubok, szakkörök, előadások, versenyek, vetélkedők, stb.) iskolai és külső előadók felkérésével.
- c, Művelődési házak, különböző ismeretterjesztő intézmények, színházak, mozik, sportegyesületek, vállalkozások, stb. programjainak a meghirdetése.

14.5. Nyári szünidei programok

Táborok

- Amennyiben kerületi szinten napközis tábor működik, akkor ennek a keretein belül oldjuk meg a nyári gyermekfelügyeletet.
- Az iskola Pedagógiai Programjában megfogalmazott célok megvalósításához kapcsolódó tábortípusokat szervezünk, ha a fenntartó biztosítja az ezzel járó többletköltséget.
- Bekapcsolódás az önkormányzat által meghirdetett sóstói gyermektáborba.

14.6. Tanítási időben, iskolán kívül szervezett programok

Múzeumlátogatás: A rendszeres múzeumlátogatási tervet az éves tanmenetekben kell megjelentetni.

Színházlátogatás: Iskolánk tantestülete törekszik arra, hogy tanulóink tanévenként legalább egy alkalommal eljussanak a korosztályuknak megfelelő színházi előadásra. Ha lehetőség van rá, ez a kulturális esemény kapcsolódjon a tananyaghoz.

Kirándulás, erdei iskola:

A kirándulás, az erdei iskola megszervezésével intézményünk Magyarország különböző tájainak megismerésére tesz kísérletet tanulóinak számára. Az iskolán kívül szervezett program feladata, hogy a megszokottól eltérő környezetben biztosítsa a gyerekek számára, a tájhoz kapcsolódó történelmi, irodalmi, környezetismereti témakörökkel való elmélyült foglalkozást. A választott környék nevezetességeinek felkeresése, a táj jellegzetességeinek kutatása, megismerése hozzájárul az általános műveltség kiterjesztéséhez. A iskolai környezetből kikerülve lehetőség nyílik eredményes és hatékony oktatásra, melynek célja a tevékenységeken keresztüli ismeretbővítés és képességfejlesztés. Az erdei iskola izgalmas játéktér, ahol megvalósulhat szociális kompetenciák fejlesztése, az egészséges életmódra nevelés és biztosított a mindennapi testmozgás is.

A szervezésénél figyelembe veendő szempontok:

- a gyerekek ismeretanyagát bővítők legyenek
- a testi és szellemi felfrissülést szolgálják
- a közösségi együttélés helyes szabályait gyakorolják
- a költségi hatásukban olyanok legyenek, hogy minden tanuló részt tudjon venni rajta.

14.7. Versenyek, vetélkedők

Iskolánk alsó és felső tagozatán tantárgyi pontgyűjtő versenyeket, könyvtári vetélkedőket, sportversenyeket szervezünk.

A munkaközösségek és a szaktanárok a kerületi versenynaptárban szereplő tantárgyi, műveltségterületi versenyek iskolai fordulóját szervezik. Ezeken a versenyeken minden érdeklődő tanuló részt vehet. A győztesek képviselik iskolánkat a kerületi versenyeken.

Ezen kívül számos levelező versenyen is részt vesznek tanulóink.

Iskolánk rendezi a kerületi negyedikes tanulók számára a Bölcs Bagoly műveltségi csapatversenyt.

Tanulóink részt vesznek a Bolyai matematika- és anyanyelvi csapatversenyen. Ezeknek a versenyeknek a területi, illetve országos fordulóján a helyszínt iskolánk biztosítja.

15. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

15.1. Egészségnevelési elvek

Az egészségnevelés céljai

Az iskola, mint **szintér** két célcsoport – diák, pedagógus - fókuszban működik. A két jól elkülöníthető, eltérő szükségletű és élethelyzetű célcsoportra külön tervezést folytattunk. Az egészségnevelési programban a *diák* az elsődleges, a pedagógusok, intézményi dolgozók, szülők, testvérek a másodlagos célcsoport.

Ezzel szemben a munkahelyi egészségfejlesztési terv elsődleges célcsoportja a pedagógusok és technikai dolgozók, másodlagos célcsoportja a diák, szülő, testvér. A két fejlesztési dokumentum szinergikus hatása együtt tud érvényesülni.

Az egészségnevelés általános, hosszú távú (globális) célja

A társadalmi versenyképesség javítása, optimalizálása. Életminőségünk, egészségi állapotunk döntő mértékben meghatározza életkilátásainkat, jövőnket, egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt. Az egészségnevelési programok, egészségtervek tervezésével, megvalósításával olyan változások kezdődnek meg az autonóm módon szerveződő, korlátozott forrásokkal rendelkező, színterekhez kötődő közösségekben, melyek hatásuk összeadódásával a társadalmi versenyképesség erősödését segítik elő.

Az iskolai egészségnevelés specifikus céljai

- Javuljon az iskolában mint szintéren tanuló diákok életminősége és egészségi állapota.
- Az életminőség és az egészség mint rendezőelv segítségével támogassa az iskolában dolgozókat.
- A közösség szellemi és anyagi erőforrásainak bevonásával növelje a kompetenciájukba tartozó problémák belátható időn belül történő megoldásának esélyeit.

Az egészségnevelés konkrét céljai

- Az irányított változtatási folyamatban partnerként működjenek együtt a szakemberek, tanárok, tanulók és szülők.
- Az állapot leírásában az egészséget befolyásoló faktorok alapján reális és egyedi képet adjanak az iskoláról
- Az iskolai közösséget, szintert érintő problémákat fogalmazzanak meg és tematizálják saját kompetencia és forrásigény alapján.
- A saját kompetenciába tartozó problémák megoldását célzó programok tervezése, megvalósítása és értékelése során olyan ciklikus gyakorlat alakuljon ki, amely:
 - a közösség tagjainak a folyamatba való bevonását, a beeszlés és az aktív közreműködés lehetőségét biztosítja;
 - erősíti az egyének, közösségek autonómiáját, önbizalmát, egyúttal felelősségérzetét is.
- Mind személyi, mind pedig tárgyi környezetével elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotát érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.
- A teljes fizikai, szellemi és szociális jól-lét állapotának elérése érdekében az egyének vagy csoportnak képessé kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodják ahhoz.

Rövidtávú célok

- egészségmegőrző környezet biztosítása az iskolában
- az egészség iránti egyéni, családi és közösségi felelősség fejlesztése
- az iskolai büfé egészséges ételmiszer-kínálatának bővítése
- vonzó alternatívát kínálva bátorítani az egészséges életmód választását
- mindennapos testmozgás elősegítése, mozgáslehetőség biztosítása
- a tanulók alkalmassá tétele fizikai, pszichés és szociális egészségükkel kapcsolatos tudásuk kiteljesítésére

- a jó tanár-diák és diák-diák kapcsolatrendszer kialakításának elősegítése
- a közösség mint erőforrás felhasználása
- az egészségügyi szolgáltatások széles skálájának felhasználása

Alapelvek

Az egészségnevelési program alapelve, hogy:

- segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- fejlessze az életvezetési képességeket,
- fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért,
- készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására,
- segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését,
- valósítsa meg a mindennapi testedzést a tanulók számára,
- terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

15.1.1. A tanulók egészségnevelése

Az egészségnevelés követelményei iskolánkban

A család szerepének megértése.

A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.

A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása.

A közösségbeli „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.

A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való igény.

Az egészség-megelőzés alapvető feltételeinek ismerete, a helyes napirend kialakítása.

Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.

A biztonságos közlekedés és az elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.

A káros szenvedélyek negatív hatásának felismerése.

A testi higiénia iránti igény kialakítása.

A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.

Az egészséges életkörülményekre való igény; tudni, mit tehet az ember a szűkebb/tágabb környezetéért.

A környezetre káros anyagok ismerete.

A környezet egészségre káros hatásának ismerete.

Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben való aktív részvétel igényének kialakítása.

Hagyományok ápolása.

Egészségnap szervezése.

Iskolanap szervezése.

Drogprevenációs program folytatása.

Osztályfőnöki órák önismereti, személyiségfejlesztő, interaktív játékokkal.

Szaktárgyi célok.

A szakórákon minden lehetőség megragadása az egészségneveléssel kapcsolatban.

Az iskolai testnevelési óra keretében tartásjavító torna beiktatása.

Interaktív és multimédiás módszerek kipróbálása, alkalmazása.

Az egészségnevelés iskolai területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek be kell épülnie az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- mozgás, helyes testtartás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- lelki egészség védelme, személyiségfejlődés
- testi higiénia, tisztálkodás
- öltözködés
- egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a tanórai és tanórán kívüli nevelésben
- személyes biztonság
- ésszerű napirend kialakítása, az idővel való gazdálkodás szerepe
- tanulás és tanulás technikái

Az egészségnevelés színterei iskolánkban

Minden tanulót egyformán érintő példamutató iskolai hatás

- a pedagógusok, dolgozók, szülők példamutatása
- termék, folyosók, udvar rendezettsége
- cserepes-, és élő növények ültetése folyosókon, osztálytermekben
- ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében (pl. otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, osztálytermek rendszeres szellőztetése)
- az iskola által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés
- az iskola büféjében a gyermekek egészségét segítő élelmiszerek árusítása

Tárgyi környezet

Környezetünk egészségesebbé és biztonságosabbá tétele: alapvető higiénés normák betartása alapján.

Iskola-egészségügyi szolgálat

Ezen szolgálat működtetése: életkorhoz kötött orvosi státuszvizsgálatok, védőnői szűrővizsgálatok, évenkénti fogászati szűrővizsgálatok, előadások, gyógytestnevelési besorolások.

Egészségfejlesztéssel foglalkozó témák az iskolavédőnő, alkalmanként külső előadó vezetésével:

- személyi higiéné, helyes tisztálkodási szokások
- balesetmegelőzés
- helyes fogápolás
- biztonságos közlekedés
- egészséges táplálkozási szokások
- nemi érés, pubertáskor
- illetan
- alkohol, dohányzás, drogfogyasztás
- barátság, szerelem, felelősség, fogamzásgátlás
- elsősegélynyújtás

Ezen foglalkozások keretei:

- iskolai tanóra (osztályfőnöki óra, egészségtan)
- egészségnap

Módszerek

- előadások, vetélkedő
- kiállítások, filmvetítés
- kiscsoportos beszélgetés

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben, tanórán

Mind az egészségnevelés tartalmú tantárgyakba (pl. biológia-egészségtan, testnevelés, természetismeret, földrajz, technika, életvitel és gyakorlat), mind pedig a nem egészség tartalmú tantárgyakba (mint pl. informatika, történelem) egyaránt beépíthetők az egészség megőrzésével, fejlesztésével foglalkozó témák, tevékenységek.

Az osztályfőnöki órába a következő témakörök beépítése javasolt:

- Önismeret, reális önértékelés
- A biztonság megőrzése
- Egészséges táplálkozás
- Fizikai aktivitás és személyi higiéné
- Veszélyes anyagok (dohányzás, alkohol, drog)
- Növekedés, változás, emberi szexualitás
- Családi élet és társas kapcsolatok
- Konfliktuskezelés
- Egészséges környezet

Nem hagyományos tanórai keretben

Napközis foglalkozások: hatékony tervezés és együttműködés a tanítók, szaktanárok és a napközis nevelő között kitűnően kiegészíti a tanórai programokat, illetve konkrét esetfeldolgozást biztosít. Mindezek mellett a napközi kiváló helye a játékoknak, játékos gyakorlatoknak is.

Rendszeres, egészséges környezetben (pl. hegyekben) tett túrák, kirándulások, erdei iskolák, napközis és nyári táborok (tánc-, történelmi, kézműves, sport-, önismereti és életmód, valamint nomád tábor).

Iskolanap, mely évente kerül megrendezésre az egész iskola részvételével.

Egészségnap az iskola egészét átfogó, előre tervezett programokkal.

Sportprogramok, futónap szervezése.

Kiállítások rendezése, rajzpályázatokon való részvétel, Egészségnapon, iskolanapon készült videofelvételek, képek, poszterek, rajz- és fotókiállítások, nyári táborokról bemutató képek. Iskolarádió. Színjátszó kör.

Az egészségnevelést segítő módszerek

- interjúk, felmérések készítése az iskola közvetlen partnerei és az egészség viszonyáról
- meggyőzés (tudatos hatás)
- faliújság és plakátok segítségével történő propaganda
- kommunikációs képességek fejlesztése szituációs játékok és bábjátékok segítségével
- beszélgetés kisebb csoportokban vagy az osztályközösségen belül
- beszélgetéssel és az ismeretek gyakorlati alkalmazásával egybekötött kötetlen előadás
- serdülőkori önismereti csoportfoglalkozások
- problémamegoldó gyakorlatok
- egészségnapok, sportnapok rendszeres szervezése
- környezetvédelmi tevékenység kialakítása (faültetés)
- közös/csoportos játékok, közösségépítés
- a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése
- séta és tanulmányi kirándulás
- természetiskolai tevékenységek

- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése
- audiovizuális technika (rádió, tv, videó) beville
- pedagógus által irányított kísérlet és kutatás
- könyvek, folyóiratok, képek és nyomtatott egészségügyi szórólapok tanulmányozása
- osztályon belüli, iskolai és iskolán kívüli versenyek

Tájékoztató fórumok

szülői értekezlet, szülőcsoportok számára szervezett fórum, tájékoztató, szakmai tanácskozások, tréningek

15.2. Környezeti nevelési elvek

Az iskola környezeti nevelési elvei

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A nevelés célja, hogy a tanulók számára a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek regionális és globális változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó kapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Nem anyagi erőforrások:

Iskolán belüli együttműködés

Tanárok:

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos és környezettisztelő magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Az iskolai környezeti nevelés, illetve oktatás közös szemléletének kialakítását az ökomunkacsoport végzi, melybe minden munkaközösség, az iskola technikai dolgozói és a DÖK is delegál tagokat. Az ökomunkacsoport feladata, hogy koordinálja az környezeti nevelésben aktívan részt venni kívánók munkáját, legyen az felnőtt (tanár, technikai dolgozó, szülő), vagy diák.

Diákok:

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint az osztályközösségek által megválasztott ökofelelősöknek.

Tanárok és diákok:

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskoláknak, a fenntarthatósági témahétnek, az ökoprogramoknak. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg, a tanórán kívüli környezeti nevelési tevékenységek szervezése és lebonyolítása az ökomunkacsoport feladata.

Tanárok és szülők:

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetít. Az iskolai környezetvédelmi akciókba a szülőket is bevonjuk, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeik figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentjük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószereket használunk. Ezek felkutatása és beszerzése az iskolai technikai dolgozók feladata. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtés továbbfejlesztéséhez a takarító aktív, környezettudatos munkájára is szükségünk van. A technikai személyzet feladata az iskolai folyosókon elhelyezett, illetve az udvaron található növények, virágok gondozása.

Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó:

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat.

Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata:

Fontos feladatunk a szűkebb és tágabb környezetünk környezeti állapotának tanulmányozása, a helyi környezeti folyamatok figyelemmel kísérése. Ebben partnerként tekintünk a helyi önkormányzatra, támogatjuk annak környezetvédelmi munkáját, részt veszünk környezetvédelmi témájú akcióiban, pályázatain.

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények:

A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a

múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő. Iskolai tanulmányai során, minden tanulónak legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt kell vennie. Az adott intézménnyel a kapcsolatot a munkaközösségek egy megbízott tanára tartja.

Civil szervezetek:

A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Tantestületünk több tagja rendszeresen részt vesz előadásokon, továbbképzéseiken, illetve mi is tartunk előadásokat, továbbképzéseket a civil szervezetek által szervezett programokon. Szükséges, hogy több, az egész tantestületet érintő környezeti témájú előadás és foglalkozás legyen a jövőben. A civil szervezetekkel való iskolai szintű kapcsolattartás igazgatóhelyettesi feladat. A szaktanárok egyénileg alakítanak ki kapcsolatot az egyes civil szervezetekkel.

Hivatalos szervek:

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

A környezeti nevelés fő színterei

A környezeti nevelés sajátossága, hogy időben mind tanórákon, mind tanórákon kívül, valamint térben az iskolában, de azon kívül is zajlik. A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért kiemelkedően fontos a tantárgyak közötti integráció, illetve a tanulók és a tanárok közötti kooperáció. A tanórán kívül szervezett tevékenységeinket a helyi tantervben tervezettekkel összhangban valósítjuk meg, ennek koordinálójá az ökomunkacsoport feladata.

Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Lehetőségeink:

- terepmunka során: terepgyakorlatok, táborok, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, városismereti játékok stb.;
- kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötött, tábori időben stb.;
- akciók: pályázatok, újságkészítés, faliújság-készítés, kiállítás-rendezés, filmkészítés, kérdőíves felmérés, iskolarádió működtetése, „nemzetközi akciók”, szelektív gyűjtés, takarítási akciók, madáretetés
- modellezés;
- látogatások: múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, valamint szeméttelép, hulladékégető, szennyvíztisztító
- versenyek (akadályversenyek, tanulmányi versenyek, osztályok ökoaktivitását mérő ökocsiga verseny)
- szakkörök, szabadidős foglalkozások, tehetséggondozó műhelyek
- DÖK-nap
- családi nap (bográcsfesztivál, Bárczi-piknik)
- projekt napok (egészségnap, iskolanap, világnapok), projekt hét

Taneszközök:

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, informatika háttérrel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni.

15. 3 A környezeti nevelés céljai és feladatai

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a globális összefüggések megértésének képességét
- az egészséges életmód igényét és elsajátítani az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A céljaink elérése érdekében **fontos feladatunk:**

- az ökoiskolai tevékenységünk folyamatos, magas szinten tartása
- a globális felelősségvállalásra nevelés, melynek része a békére nevelés, a demokráciára nevelés, az állampolgári felelősségre, részvételre és aktivitásra nevelés, az emberi jogok ismeretére, tudatosítására, betartására és betartatására nevelés, az önismeretre nevelés, a más kultúrák ismeretére és megbecsülésére nevelés, a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés
- a célokhöz szükséges készségek kialakítása, fejlesztése (úgy mint az alternatív, problémamegoldó, kreatív gondolkodás fejlesztése, az ökológiai szemlélet fejlesztése, az együttműködés, tolerancia, alkalmazkodás képessége, a kommunikációs képességek fejlesztése, a konfliktuskezelési technikák alkalmazásának képessége, vitakultúra fejlesztése)
- a személyi higiénia fontosságának tanítása, a személyi higiénia fenntartásához szükséges infrastruktúra biztosítása
- a környezet (tanterem, iskola, udvar) tisztasága, rendezettsége iránti igény kialakítása, osztálytisztasági és osztálydekorációs járőrszolgálat működtetése a DÖK bevonásával, zöld sarkok kialakításának szorgalmazása a tantermekben
- a rendszeres testedzés iránti igény kialakítása, sportolási lehetőségek széles skálájának biztosítása a délutáni időszakban
- az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzése
- a népi hagyományok ápolása (szüreti bál, Márton-nap, Luca-nap, karácsony, húsvét)

- a jeles napokról való megemlékezés (állatok világnapja, víz világnapja, madarak és fák napja, Föld napja)
- a versenyekre való felkészítés és versenyek szervezése (akadály- és tanulmányi versenyek, osztályok közötti ökoaktivitási verseny, kerületi és országos ökoversenyek)
- a szakkörök indítása, tehetséggondozás
- a szelektív hulladékgyűjtés megszervezése (papírgyűjtés, PET-palack, elem, e-kütyü, kupak szelektív gyűjtése)
- madáretetés és itatás megszervezése az iskolai időszakban, elsősorban télen
- a szülők bevonása az ökoiskolai folyamatokba
- a kerület kulturális, környezetvédelmi és természetvédelmi életének megismerése és aktív ápolása, önkormányzati takarítási akciókban és ökoprogramokban való részvétel (pl. ÖKO7)
- a tanulmányi kirándulások, erdei iskolák szervezése
- a projektnapok, iskola nap, témahét szervezésének segítése, összehangolása (egészségnap szervezése tavasszal, fenntarthatósági témahét szervezése áprilisban)
- a pályázatfigyelés, pályázatok írása
- a hátrányos helyzetű tanulóink támogatása, érzékenyítő programok
- a iskola honlapjának folyamatos frissítése ökoiskolai tevékenységünk híreivel

Mit jelent az, hogy ökoiskola?

Iskolánk 2014 decemberében csatlakozott az ökoiskolák sorához.

Az Ökoiskolai Hálózat az ENSI (Iskolai Környezeti Nevelési Kezdeményezések) elnevezésű nemzetközi környezeti nevelési hálózat ökoiskola programjának magyarországi megvalósulásaként működik 2000. márciusa óta az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet Tartalomfejlesztési és Módszertani Központjának, 2017-től az Eszterházy Károly Egyetem Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet Iskola- és Módszertanfejlesztő Központjának koordinálásával, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, és a Földművelésügyi Minisztérium szakmai, illetve anyagi támogatásával.

Az ökoiskolák filozófiája szerint az ökológiai és ökonómiai érdekek összeegyeztethetők. Azaz ezek az iskolák tevékenységüket olyan módon végzik, hogy közben a lehető legnagyobb mértékig megpróbálják tiszteletben tartani az élővilág érdekeit, a megpróbálnak minél kisebb károsodást okozni a az ökoszisztémának. Az ökoiskola: az ökológia és az ökonómia harmóniája.

Az ökoiskolák innovatívak.

Az ökoiskolák innovativitása három szinten mutatkozik meg:

1. Pedagógiai szinten
2. A társas kapcsolatok szintjén
3. Technikai, gazdasági szinten

Pedagógiai szinten az ökoiskolák:

- a komplex, valós élethez közel álló situációkat előnybe részesítik az előre megtervezett, irányított, tanulási formákkal szemben,

- az egyes tantárgyak felől a tantárgyközi kérdéskörök felé fordulnak,
- a passzív szabály és tudáselsajátítás helyett az aktív, a helyi környezetet felhasználó, a helyi környezetért való cselekvés közben történő tudásszerzésre helyezik a hangsúlyt,
- a kizárólag felülről lefele irányuló (tanártól diákig áramló) kommunikáció helyett figyelembe veszik a gyerekek iskolával, tanítással kapcsolatos nézeteit is.

A társas kapcsolatok szintjén az ökoiskolák törekednek arra,

- hogy az iskolába ne magányos tanárok tanítsanak magányos gyerekeket, hanem az egész iskolára jellemző legyen a csapatmunka,
- hogy a társas élet szabályai ne előre meghatározottak legyenek, hanem a diákok felelős részvételével, tárgyalások során kialakítottak,
- hogy az iskola külső kapcsolatai a kölcsönösség elve alapján alakuljanak, az iskola ne csak befogadója, hanem aktív alakítója, kezdeményezője is legyen ilyen jellegű kapcsolatoknak.

A technikai/gazdasági szinten az ökoiskolák igyekeznek:

- takarékosan bánni az energiaforrásokkal,
- csökkenteni a hulladékok mennyiségét,
- az iskola külső belső környezetét esztétikusan alakítani,
- megteremteni az egészséges étkeztetés feltételeit.

Mitől ökoiskola egy iskola?

Az emberiség jelenlegi legnagyobb kihívása a környezeti válság. A környezettudatosabb életvitel kialakítása a válsággal való megküzdés egyik fő eszköze. Ehhez a célkitűzéshez járulnak hozzá az ökoiskolák iskolafejlesztő munkájuk során azzal, hogy a jövő generációk nevelése során a környezettudatosan cselekvő állampolgár eszményképét tartják szem előtt.

Egy ökoiskola abban különbözik egy átlagos iskolától, hogy nem csak a tanításban érvényesülnek a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei, hanem az iskolai élet minden területén; az iskola működtetése terén éppúgy, mint a gyerekek étkeztetése vagy a táborok szervezése során.

Az iskolai munkához több szálon kapcsolódik a helyi közösség. A helyi környezeti értékek és gondok részét képezik az iskola pedagógiai munkájának, a helyi pedagógiai programba beágyazottan.

Ökoiskoláknak azok az iskolák nevezhetők ahol:

- Az iskola helyi tantervében és pedagógia programjában meghatározó szerep jut a környezeti nevelésnek, a fenntarthatóság kérdéskörének.
- A tanulók aktív és egyenrangú szereplői az iskolai életnek, beleszólási joggal az őket érintő kérdésekbe.
- Az iskola dolgozói (vezetőség, tanári kar, technikai személyzet) tudatában van a fenntarthatóság kérdéskörének fontosságával és ezt a szempontot mindennapi munkája során érvényesíti.

- Az iskola a szülőkkel, illetve a helyi közösséggel együttműködve részt vesz a helyi környezeti problémák vizsgálatában, megoldásában
- Az iskola működtetése a lehető legkörnyezetkímélőbb módon történik
- Az iskola lehetőséget biztosít tanulói számára tanterven kívüli tanulási formákra (erdei iskola, terepgyakorlatok, projektek)

15.4 Alapelvek, jövőkép, célok

Kiemelten kezelt alapelvek:

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell világítanunk:

- Alapvető emberi szükségletek
- Emberi jogok
- Demokrácia
- A fenntartható fejlődés
- A biológiai és társadalmi sokféleség
- Ökológiai szemléletmód
- Lokális és globális szintek kapcsolatai, összefüggései

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a rendszerszemléletet
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését;
- az egészséges életmód igényét és elsajátítani az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célokhoz szükséges készségek kialakítása, fejlesztése:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analizálás;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, média használat;
- konfliktuskezelés és megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

Szaktárgyi célok:

- a szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre
- interaktív módszerek kipróbálása
- multimédiás módszerek alkalmazása
- digitális pedagógia alkalmazása
- hétköznapi problémák megjelenítése
- tanórák szervezése az évfolyamok között érdeklődés és lehetőség szerint (pl.: jeles napokhoz kapcsolódóan)
- szakkörök;
- DÖK nap;
- „jeles napok”
- projektek (pl.: savas eső, vízvizsgálat)

Ökoiskolai programjaink, rendezvényeink:

Programjainkban kiemelten kezeljük a környezettudatosságot, a fenntarthatóságot, az egészséges életmódra nevelést.

Kiemelt figyelmet fordítunk a környezetünk védelmére, az ökotudatos magatartásra. Szelektíven gyűjtjük a hulladékot, takarékosan használjuk az energiaforrásokat és egyéb anyagi erőforrásokat.

Intézményünk alapidokumentumai - pedagógiai programja és helyi tanterve - kiemelten képviselik a fenntarthatóságra nevelés célkitűzéseit. Az ökoiskolai munkacsoport a diákönkormányzattal karöltve tervező, szervező munkájával segíti a célok megvalósulását. A munkaközösségek munkatervei, a pedagógusok tanmenetei kapcsolódnak az ökoiskolai munkatervhez. Pedagógiai gyakorlatunkat mind a tanórákon, mind a tanórán kívüli tevékenységekben a fenntarthatóság pedagógiája jellemzi. Az intézmény arculata, dekorációja, belső és külső környezete összhangban van célkitűzéseinkkel. Szoros kapcsolatot ápolunk más közoktatási intézményekkel, civil szervezetekkel, szülői közösségekkel céljaink megvalósítása érdekében. Részt veszünk kerületünk helyi környezetvédelmi programjának megvalósításában.

A teljes tanulóközösséget érintő programjaink a szeptemberi Bárczi Piknik, az októberi állatok világnapi BárcziZOO, a neves világnapok (víz világnapja, Föld világnapja, madarak és fák napja) megünneplése. Iskolánk igyekszik kapcsolódni a helyi és országos szemét és hulladékgyűjtési kampányokhoz (Takarítsuk ki Óbudát!, Te Szedd!, Göncölj a Földért!, Pontvelem, szelektív papír-, elem- és kupakgyűjtés), ezekben a kampányokban a szülői közösség aktív részvételére is számítunk. Madárbarát iskolaként a szépen gondozott iskolakert madarainak téli etetése, a madarak megfigyelése is a feladatunk. A tanév során rendszeresen tartunk egészségnap projekt napot, és csatlakozunk az országos fenntarthatósági témahét programjához is. Június elején többnapos erdei iskolai programot valósítunk meg, melybe minden osztály bekapcsolódhat.

Alsó tagozaton hangsúlyt fektetünk a népi hagyományok ápolására (szüreti mulatság, Márton-napi népszokások, Luca-napi vásár). Az alsósok számára igyekszünk sok iskolán kívüli,

szabadban történő programot szervezni. A felső tagozaton a tantárgyi témákban hangsúlyosan szerepel a fenntarthatóságra nevelés.

A szakórákon kívül osztályfőnöki órákon, szakkörökön, projektek keretében, kirándulások és szabadidős programok alkalmával jutnak el a tanulók az ismereteken át az érzelmi azonosuláshoz is. Versenyeken, vetélkedőkön, pályázatokon vesznek részt, gyarapítva tudásukat, képviselve értékeinket.

16. Záródokumentumok

A pedagógiai program érvényessége, beválásának vizsgálata, módosított nyilvánosságra hozatalának szabályozása

A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézmény vezetőjének jóváhagyásával válik érvényessé.

A hatályba lépés dátuma: 2020. szeptember 1.

A Pedagógiai Program a következő módosításig hatályos. A tantestület a Pedagógiai programot minden évben áttekinti a tanévnyitó/tanévzáró értekezleten, és azt szükség esetén módosítja. Ha a Pedagógiai Programot elfogadó pedagógusok több mint 50 %-a kicserélődik, a Pedagógiai Program fenntartásáról vagy módosításáról, új készítéséről szavazni kell.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő megtekintheti.

Egy-egy példány a következő helyeken elérhető:

- az iskola igazgatójánál
- az igazgatóhelyetteseknél
- az iskola könyvtárában
- az iskola honlapján.

A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása

Jelen Pedagógiai Program az intézmény vezetőjének előterjesztése után a nevelőtestület 2020. 08.31. napján elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

Molerné Péterszegi Edit sk.

Demény Gabriella sk.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatban a Szülői Munkaközösség – véleményezési jogot gyakorolt, melynek tényét az SZMK képviselői tanúsítják.

Balás Judit
SZMK elnök

A Pedagógiai Programmal kapcsolatban a diákönkormányzat – a jogszabályban meghatározott módon véleményt nyilvánított, melynek tényét a diákönkormányzat képviselői tanúsítják.

Lovas Léna

A Pedagógiai Programot az intézmény fenntartója 2020.jóváhagyta.

P.H.